

ג'ציון מוג' שנת ה'תשע"ט
אייר

דעת תורה בנושאי ארץ הקודש ת"ן
דרישת ציון על טהרת הקודש

קהל קטנת צפון

תוכן הענינים

- ב מרח הגאון רבי יעקב ניימן זצוק"ל
ג דבר העורך
ז קרב יום אשר הוא לא יום ולא לילה
ח אז תראי ונהרת ופחד ורחב לבבך
יג עיונים בדרכי העבודה
יד מי מפחד ממדינת הלכה?
כ ספר 'אם הבנים שמחה'
כו תפילה לדור עני לדור אחרון
כח האם אנחנו באתחלתא דגאולה

מדרן הגאון רבי יעקב ניימן זצוק"ל ראש ישיבת אור ישראל

ומי אומר שכוחנו ועוצם ידינו כבשו ולא ראה נסים גלויים, טחו עיניו מראות האמת. ("דרכי מוסר" חוכה, עמוד רלג - רלד)

בנצחון אויבינו העצומים במלחמות א"י - נתגלה שה' אחד ואין בלתי

כשהקב"ה עשה לנו בזמננו ניסים כ"כ גלויים, שמסר רבים ביד מעטים, מעטים בכמות ובאיכות, מלבד שהם רבים היה להם כ"כ הרבה נשק שעניינו לא ראתה אותם, ונתקיים בנו מקרא הכתוב "ישועת ה' כהרף עין". מי פילל שכ"כ מהר ננצח אותם... א"כ ראינו בעינינו שה' איש מלחמה והוא לחם בעדנו, לא ע"י מלאך ולא ע"י שליח, כי אפילו מלאך לא היה יכול לגמור המלחמה כ"כ מהר... ואם בני ישראל יאמינו בזה באמונה שלמה והרחוקים מאמונה יתחילו להאמין במלך מלכי המלכים, אז גם הגויים יאמינו כי ה' נלחם בעדינו ולא יעיוזו עוד יותר להלחם אתנו ויתפשרו בעל כרחם אתנו, אבל אם ח"ו אנחנו לא נאמין באמונה שלמה כי ה' נלחם במצרים, אלא נאמר שכוחנו ועוצם ידינו הוא זה, אז גם הערבים לא יאמינו ויחפשו יותר נשק כדי שיהיו יותר חזקים מאתנו וילחמו אתנו.

הניסים שעשה לנו הקב"ה בכיבוש הארץ מוכיחים שמלכתחילה הוא נתן את הארץ לישראל ולא לגויים

ראינו בעינינו איך שבמעט טבע עשה לנו הקב"ה נסים גלויים בששת הימים, כי רק עיור בשתי עינים ומי שאין לו מוח בקדקדו יכול לומר כי 'כוחי ועוצם ידי' עשה את זה.

רש"י בהתחלת בראשית מביא - 'אמר ר' יצחק לא היה צריך התורה להתחיל אלא מהחודש הזה לכם, שהיא מצוה ראשונה שנצטוו ישראל וכו', שאם יאמרו עכו"ם לישראל ליסטים אתם שכבשתם ארצות ז' אומות הם אומרים להם כל הארץ של הקב"ה היא, הוא בראה ונתנה לנו' עכ"ל.

היה קשה לי, ומה אם הגויים יאמרו: אנחנו מאמינים שהקב"ה ברא את הארץ, אבל מי אומר שהקב"ה נתן לכם את הארץ, אולי גזלתם אותה מאתנו...

ואמרת, שמפני זה כל פעם שבני ישראל כבשו ארץ ישראל, היו הגויים מוכרחים להודות שהקב"ה נתן אותה לנו, כי יהושע תקע בשופר ונפלה חומת יריחו - האפשר לומר שאנחנו כבשנו? וכן עכשיו, איזה שוטה יכול לומר שאנחנו כבשנו? הלא כולם מוכרחים להודות שהקב"ה נתן לנו הארץ שהבטיח לנו ולאבותינו,

יו"ל ע"י אגודת קדושת ציון דרישת ציון על טהרת הקודש

לשאלות בכל ענין, להצטרפות לקבוצת השליחה, ולכל ענין אחר, ניתן לפנות אלינו בדרכים הבאות:

דבר העורך

הרב יהודה אפשטיין

תחום אחד ויחיד בו האויב גובר עלינו, והוא האמונה בצדקת הדרך.

ובכל שצה"ל יתחמש, וככל שיהיה יצירתי, וככל שהממשלה תשיג תמיכה אמריקאית וככל שהנתונים ימשיכו לעמוד לטובתנו – עדיין נהיה שקועים בכוך בשל אותו חדלון, אשר מהווה את השורש לכל תחלואי החברה הישראלית בבטחון,

שורשה של הרפיסות הבטחונית

שורות אלו נכתבות אחר 'סבב לחימה' נוסף בדרום, כאשר שוב מוכח בפעם המי יודע כמה, שכל היכולות הטכנולוגיות והעליונות הצבאית, המדינית והכלכלית של ישראל אינן מצליחות להכריע כנופיית ברברים פרימיטיבית, וזאת בשל

המשך דעת תורה

היתה אהבתו בסתר, לא ראינו בגלוי את אהבתו הגדולה לעם ישראל, **עכשיו שמתקרבים ימות המשיח שאנחנו מקוים שבקרוב יופיע לפנינו, כבר התחיל הקב"ה לגלות קצת אהבתו לעם ישראל והתחיל לדומם את כבוד ישראל.**
(דרכי מוסר" פרשת מטעי, עמוד רח)

ובזכות האמונה נגאלנו ממצרים לפנינו, וגם עכשיו נגאל ממצרים בזכות האמונה הברורה במלך מלכי המלכים.
(דרכי מוסר" פרשת ויגש, עמוד 5 - 6)

קעת שאנו סמוכים לביאת המשיח – הקב"ה מתחיל להרים כבוד ישראל מעל הגויים, ולגלות עוצם אהבתו אלינו

אחרי השמדת ששת מליוני יהודים שהיה מקום לחשוב שח"ו הקב"ה הפקיר אותנו ואינו רוצה עוד לדעת מאתנו, קמו עלינו הגויים ורצו להכחידנו מגוי, שלא יזכר שם ישראל עוד.

ואז עשה לנו הקב"ה ניסים ונפלאות עד אין שיעור, שבזה הרים את כבוד ישראל בין הגויים, כל מי שיש לו מח בקדקדו ראה את הניסים שעשה הקב"ה אתנו, ובזה הראה לנו כי לא סרה השגחתו ואהבתו מעלינו, ומזה נבוא האמין ד"כל מה דעבד רחמנא – לטב עביד".
(דרכי מוסר" פרשת צחוקותי, עמ' קטו)

דור שלם מול גי'ויים מופלאים – ה' ירחם לכם ואתם תהרישון

דורנו זכה לראות נסים גלויים, במדה שלא זכו לה דורות קודמים. הדורות שהיו בתוכם הרבה יותר צדיקים וגאונים וכל יהודי פשוט היה שומר תורה ומצוות, לא זכו לראות בעיניהם מה שדורנו זכה לראות. אומרים בשם אדמו"ר אחד שדרש על הפסוק "אז ימלא שחוק פיננו" – כשהמשיח יבוא יהיה שחוק גדול, ימלא שחוק פיננו, ומה יהיה השחוק? כי הנה היו דורות קודמים מלאים גאונים וצדיקים, כולם יראי השם, ומשיח לא בא, ולדור הזה כן בא! ועל כך יהיה השחוק. וכן אני אומר על הנסים והנפלאות שאנחנו ראינו, ודי לחכימא
(דרכי מוסר", פרשת בשלח, עמוד קיז)

אהבתו של הקב"ה לעם ישראל היא עד אין שיעור... אלא במשך גלותנו קרוב לאלפים שנה

הקמתה של אגודת 'קדושת ציון' – מתוך מגמה לתת מענה לחסר הקיים

אולם לא אלמן ישראל, ותורתנו הקדושה נותנת מענה לכל בעיות הכלל והפרט. וכאשר קבוצת אנשים זהתה לפני כארבע שנים את האסון שנוצר מדחיקת התורה ממרכז ההווה הציבורית לפינת ה'דת' וה'מסורת', החליטו לעשות מעשה ולשנות את התודעה – תחילה בקרב תופסי התורה יושבי ספסלי בית המדרש, ובהמשך דרך כלל יראי ה' ועד לעם שבשדות ואף לפשוטים ביותר, שאינם יודעים עדיין צורת דף. כך קמה לה בבית-כנסת ירושלמי 'אגודת קדושת ציון' בכ"ח אייר התשע"ה. ביום בו בחר ה' לעשות תשועות שלא נראו מזה אלפי שנים ולהשיב את הר קדשו לבניו, ואתו את ירושלים עיר הקודש, ותוך ימים ספורים גם את מרחבי יהודה ושומרון וארץ הגולן, את מדבר סיני ורצועת עזה – באותו יום התכנסנו להודות לו על חסדיו הגדולים עמנו ולעמוד מוכנים להפיק את הלקחים שמוטלים דווקא עלינו, ציבור היראים הדבקים בתורתו.

חוסר האונים של ממשלת ה'ימין' למול הטרור הערבי אינו דבר מקרי, שניתן לשנות על-ידי בחירת שר בטחון יותר מוצלח, או ראש ממשלה יותר אמיץ. חוסר האונים הזה מובנה בעצם כשלונה של התנועה הציונית להכיר בתורת ה' כבסיס שעליו נבנית האומה. איננו מזלזלים בהישגים הגדולים של הקמת מדינה לעם היהודי ובכיבושים שזכינו להם, במיוחד באותם ששה ימים מופלאים, וה' בחסדיו אכן סייע בידי אלו שהיו מוכנים להרים את הכפפה ולעסוק בבנין הארץ הגשמי. אולם כאשר התוכן הרעיוני התורני נעדר – נותרו העצמות היבשות בלא רוח חיים. הן אכן קרבו זו אל זו והפכו לגוף שלם, אך בלא הרוח – נותר הגוף כגוף מת, ונתרה האומה בלא תוכן פנימי אמיתי. הכשלון ניכר כשרואים את פירות מערכת החינוך הישראלית יורדים בהמוניהם לארצה"ב ולאירופה ולכל מקום אליו ניתן, ואלו שנשארים אינם מוצאים כל ענין ביהדותם [אילו לא פעילותם הברוכה של ארגוני התשובה וסיוע ממרומם שהובטח על-ידי נביאינו – ומכל מקום, הרוב לדאבונו עדיין מנותק ומנוכר].

בחינוך, בכלכלה, בחברה, בכל מערכות החיים – קם דור ישראלי דשן ושמן, עשיר ומוצלח, משוכלל וממוחשב, אשר רוח אין בו, משום שהרוח היא מצרך שלא ניתן להשיגו על מדפי חנויות ההיי-טק.

יכולים לשבת יחדיו כל הפרשנים והאנליסטים, המומחים הבטחוניים והמדיניים, יודעי הדבר מקרב אנשי המודיעין ומערכות הבטחון השונות – המוסד, השב"כ וכל היחידות העלומות שמתקבלים אליהם העילית שבעילית אחר סיווג בטחוני מחמיר. הם יערכו דיונים והתיעצויות, סיעור מוחות וסימולציות מתוחכמות, ואחר כל זאת – הם יפסידו בקרב מול אותם מפרחי עפיפונים ומיירי אבנים חסרי כל השכלה. הם יפסידו מבחינה בטחונית, מבחינה מדינית, מבחינה מוראלית ותודעתית, ושוב ינתחו ויפרשנו ויפיקו לקחים ויגיעו ה'סבב' הבא ונחזור לאותה נקודה. מדוע?

משום שכאמור, ישנם דברים שאינם נקנים בכסף, וישנן מערכות שאינן ניתנות לשליטה באמצעות עליונות טכנולוגית. אומה אינה יכולה להתלכד ולהלחם על אדמתה רק מכח תל"ג גבוה המשותף למרכיביה. אומה זקוקה לזהות, למצע משותף, למכלול חיים שחובק לתוכו את כל בני האומה ולמטרה משותפת. הדבר היחיד שמעניק לעם היהודי את כל אותם מרכיבים הכרחיים של אומה הוא תורתנו הקדושה. הנסיון הנואל להעמיד את העם היהודי על בסיס אחר נחל כשלון, הבא לידי ביטוי בחוסר האונים מול המרצחים מעזה ומול כל איום אחר של עם המאמין בצדקת דרכו. הדבק המלכד שניסו ראשי התנועה הציונית להעמיד באמצעותו את עם ישראל לא היה חזק דיו, הוא היה מלאכותי והתפורר במהירות של דור-שני דורות אחר שקמה המדינה. השמאל הבוגדני היה תוצר הכרחי של אותו העדר, וכך החל תהליך כרסום המדינה והאומה מבפנים, תהליך שאת שיאו עד כה ראינו בהסכם אוסלו ובהתנתקות מגוש קטיף.

עקרונות שכה יקרים לנו, ואשר רבים מאתנו אינם מצליחים להביע ברכים במשך השנה. אולם כאשר נמלא את אולם 'פרימה פאלאס' ויראו כולם את הכמות והאיכות של המשתתפים - נצליח לקבע בתודעה הציבורית, כי ישנה קבוצה חרדית משמעותית שדוגלת בכל אותם ערכים, אשר עד לא מזמן רבים מאתנו אחזו מהם בלבם פנימה, אך לא תארו לעצמם שישנם רבים אחרים שחושבים כמותם. אנחנו מקווים שהועידה השנה תהיה סימן דרך משמעותי להפיכתה של אגודת 'קדושת ציון' לגורם משמעותי יותר ויותר בזירה הציבורית, עד שלא ניתן יהיה עוד להתעלם מהנושאים אותם אנו מעלים על סדר היום.

המאמרים בעלון זה

בעלון הזה יבואו מספר מאמרים הדנים בברור המצב שלנו כיום לנוכח כל האירועים האדירים שעברנו מאז החלה תנועת שיבת ציון בדורות האחרונים כתנועה לאומית המקיפה את כל שדרות העם. הרב בצלאל גנו סוקר בכשרונו היחודי את הגישות השונות שרווחו, ובעיקר הוא עומד על השקפת רוב חכמי ישראל המובהקים באותם דורות מתוך התבוננות מעמיקה בגורמים השונים שעצבו את המציאות. תוך כך הוא מבאר כיצד עם חלוף העתים והשתנות המצבים מוטל עלינו כיום להעביר הילוך וליטול לידנו - אנחנו קהל יראי ה' - את הנהגת הישוב ולהטביע את חותמו של מקום על כלל הציבוריות הישראלית.

הרב מנשה בן-יוסף מנתח אף הוא את מצבנו כיום מנקודה יותר פנימית לאור דברי נביאינו ולאור יסודות האמונה בדבר גלות וגאולה, תשובה, שכר ועונש ועוד. בדבריו העמוקים מעמיד אותנו הרב בן-יוסף על מצבנו לפני ה', וזאת תוך דקות העיון וירידה לפרטי הפרטים של המציאות לאור דברי התורה והנביאים, עד שמקבלים תמונה שלמה וברורה, אף כי מורכבת. אחר מלאכת הניתוח השכלי, פושט הרב בן-יוסף את גלימת החכם העיוני ולובש את גלימת עובד ה' בעל הרגש העומד בפני בוראו, ומציע בפנינו תפילה מעומק הלב הראויה להיאמר לנוכח מצבה של כנסת ישראל כיום.

אל תוך החלל הזה אנחנו חייבים להכנס, על-מנת לרומם את האומה למקומה הטבעי והראוי - להיות ממלכת כהנים וגוי קדוש לה' אלהינו. עבור זה נתכנסנו אז לפני ארבע שנים - קבוצה קטנה, אך נחושה - לחולל מהפך תודעתי. עבור זה הוקם כעבור מספר חודשים העלון שאתם מחזיקים בידיכם. זכינו במשך השנים שחלפו לאלפי תגובות נלהבות מקהל יראי ה' החל ברכבים גדולים וידועים [אמנם שלא לפרסום מסיבות מובנות] וכלה בפשוטי עם. קבלנו תמיכה מאברכים תלמידי חכמים מופלגים, שחלקם אף הצטרף לצוות הכותבים, מבעלי בתים יראי שמים, מקהלים שונים ומגוונים - ליטאים, חסידים, ספרדים, בני חוץ לארץ השואפים לחונן את עפר ארצנו, כאלו שכבר זכו לעלות, אנשי הישוב הישן שחזותם החיצונית כשל אנשי העדה החרדית, זקנים תלמידי חכמים אשר עדיין זוכרים את רבותינו הגדולים מלפני חמשים שנה שתמכו ברעיונות שלנו בגלוי, צעירים אשר גדלו לתוך מציאות של ציבור חרדי גדול ועוצמתי שאינו מרגיש עוד כמיעוט העומד להכחד, בני הציבור החרדי"לי אשר מצאו מזור ללבטיהם כאשר ראו שאכן דרישת ציון על טהרת הקודש היא אפשרות מעשית ולא רק תיאורטית, בעלי השכלה רחבה המבחינים בתהליכים היסטוריים הרייגורל כמו גם כאלו שאין להם אלא ארבע אמותיו של בית המדרש - יכלה הדיו והנייר אם אעלה על הכתב את כל הסיפורים ששמעתי באוזני מאנשים שונים ומגוונים מכל רחבי הארץ וגם מחוצה לה אודות מה שהעלון גרם לרבים רבים משלומי אמוני ישראל.

השיבותה של הועידה השנתית השנה ביום בו פרצה מלחמת ששת הימים

השנה נתכנס שוב בכ"ה לאייר, אור לכ"ו, היום בו החלה אותה מלחמה מופלאה ואשר בו למעשה היא הוכרעה תוך שעות ספורות, כאשר כנפי השכינה מלוות את כנפי המטוסים של ישראל בדרכם להשמדה מוחלטת של חיל האויר המצרי. כאשר מתבוננים בהנהגה הישראלית - אז והיום - ובחוסר האמונה המשתקפת מכל הליכותיהם - הדבר רק מגביר את עוצמת הנס. נתכנס יחדיו, ונחדר שוב את המסרים הגורליים לעתיד עמנו. כל מי שמגיע - מצביע ברגליו למען כל אותם

העת כמכשול. רגשות האשם האופפות כה רבים מאתנו ומונעות מאתנו להגיע לפסגות אליהן אנו ראוים - מתפוגגות לנוכח דבריו הנחרצים של הרב בריס, אשר תמיד מבוססים על דברי רבותינו הגדולים, הרמח"ל והגר"א.

במאמר של כותב השורות ב'דעת ציון' מובעת ברבים העמדה היהודים השורשית, ולפיה מדינת ישראל חייבת להתנהל על-פי חוקי התורה, עמדה שעד כמה שהיא אמורה להיות פשוטה וברורה לכל מי שקורא קרית שמע ומניח תפילין, בפועל נראה כי יראי ה' חוששים להביע אותה, וחוששני שיש אף כאלו שבעצמם מפחדים מהיום בו הדברים ייושמו בפועל. אויבי התורה, לעומת זאת, מבינים היטב מהי מגמתה, ועל כגון זה נאמר "מאויבי תחכמני". שוב אנו רואים, כיצד עלון זה משמש ככמה לאמירת אמתות תורניות, אשר במקומות אחרים חוששים להביע אותן.

במסגרת שאיפתנו להעלות על סדר היום את הנושא של כינון שלטון התורה בארצנו, עורר המדור 'הצעה לסדר' במאמרו של הרב שמחה חדש מהחודש הקודם ענין רב בקרב קוראים לא מעטים ודיון נרחב אודות צורת העברת השלטון העתידה להתקיים בין המשטר החילוני ההולך ונמוג מן העולם לבין שלטון התורה העתיד במהרה לקום, ושעליו יהודים מתפללים שלוש פעמים מדי יום. התקיים דיון פורה אודות פרטי ענין נשגב זה, אולם לא זכינו שהדיון יופיע בחודש זה בשל חוסר מקום, ותקוותנו להביאו בעלון הבא.

הרב אבא שלמה גולדברג בלשונו הייחודית מזמין את כלל הציבור לבוא לוועידה תוך שהוא מעלה על נס את חסדי ה' עמנו דווקא באופן בו נעשו, בדרך הטבע כדרך הצמח הצומח מעל פני האדמה. ולי לא נותר אלא להצטרף לדבריו, לעורר את הקוראים הנאמנים על חשיבות הוועידה ועל המסר האדיר של קידוש שם שמים אשר יצא ממנה בעזר ה', כאשר רבים רבים מסלתה ושמנה של היהדות החרדית יביעו את תמיכתם בדרכה של האגודה, ובכך נתקדם צעד נוסף לעבר גאולתנו ופדות נפשנו.

שלכם,
העורך

הרב שמואל קרלינסקי, אשר קנה לעצמו כבר שם כמי שמעורר תמיד על חובת היהודיה לה' וחדוות החיים המתלווה לאותה שמחה - גם הפעם מורה לנו על נסי ה' הגדולים, תוך שהוא סוקר את מאורעות התקופה שקדמה להקמת המדינה מתוך ראייה תורנית. הרב קרלינסקי מעמיד אותנו על אחד היסודות העיקריים של אגודת 'קדושת ציון', והיא שחובת המלחמה במרשיעי ברית וחובת היהודיה לה' על חסדיו עמנו במיוחד בדורות אלו - אלו הן שתי חובות שאינן צרות זו לזו, אלא משלימות הן האחת את האחרת, ועלינו למלא את שתיהן בשלמות על-מנת למלא את חובתנו כלפי ה'.

גם במדור 'דעת תורה' אנו מוצאים את חובת ההכרה בנסי ה' מפי הגאון רבי יעקב ניימן ראש ישיבת אור ישראל, אשר בדבריו הברורים אינו מותיר ספק בדבר קידוש ה' העצום שהיה כאן במלחמת ששת הימים, ורק מי שענינו טחו מראות יכול היה להתעלם מאותו גילוי. הדברים מצטרפים למה שכבר הובא בעבר ממש מרן המשגיח הגאון רבי יחזקאל לוינשטיין, שהשווה את אותם ניסים לנסי קריעת ים סוף, וכן מגדולי ישראל נוספים.

כפי שהובטח בעלוני הקודמים, אנו מתחילים במדור חדש אודות הספר הקדוש "אם הבנים שמחה" מאת הגאון האדיר רבי יששכר טייכטאל זצוק"ל הי"ד, שכתב אותו בשנות התופת וההרגה בהונגריה. זכינו, והרב יוסף בן-דוד, נינו של המחבר, הסכים בחפץ לב לשמש פה לזקנו הקדוש ולהעלות את הדברים על הכתב. בפרק זה הובאו בעיקר תולדות חייו של אותו צדיק וחסיד, עם קצת נגיעה במהפך התודעתי שעבר ושעמד ביסוד כתיבת ספר חשוב זה. אנו מקווים לקראת הוועידה הקרובה להדפיס כמות נכבדה של עותקים על-מנת למכור לזיכוי הרבים, ומומלץ שכל אחד ואחד יצטייד בנכס אדיר זה.

הרב אליהו בריס חוזר אחר חודש של הפוגה, ובמדור 'מסילת ציון' הוא מביא את הקורא להבנת מהות חובתו כלפי שמים, כאשר מצות התשובה מקבלת מימד מעשי של תיקון הדרכים, כאשר את העצבות והעצלות הוא מסלק מדרכו של עובד ה', אשר תכונות אלו אורבות לו כל

קרב יום אשר הוא לא יום ולא לילה הרב אבא שלמה גולדברג

נצטננה דעתנו עד שקראנו בקול גדול - בנה, בנה, בנה ביתך בקרוב, ובלב כמה יחלנו - "קרב יום אשר הוא לא יום ולא לילה". רגע, אבל מה זה בכלל יום שהוא לא יום ולא לילה? מסביר המצודות (זכריה יז ז) - "כי לא ידעו מה הוא, הטובה אם רעה". ועוד שם - "רצה לומר ישראל יהיו אז נבוכים בדעתם ולא יכירו אם היא הכנה לתשועה או לכליין". וברד"ק שם - "שלא יהיה היום ההוא כולו, לא כאור ולא כחושך, כלומר לא ברוחם, ולא בצרה, כי שתייהם יהיו בו". ובמהרי" קרא שם - "שלא יהיה גאולה מכל וכל, ולא יהיה שיעבוד מלכויות מכל וכל, אלא הגאולה תהיה צומחת והולכת". אם כן, אם כבר קרב יום אשר הוא לא יום ולא לילה, כמה יש לנו לזעוק אל המלך - רם, הודע, כי לך היום, אף לך הלילה.

ידידי היקר, אם גם אתה מהמודים על העבר, ומבקשים על העתיד, אם גם הינך אוהב את ישראל, ומצפה לישועתם, משתוקק לאהיה, מנשק את אדמתה, אנשיה, אבניה, וחכמיה, אם העלית בדעתך לדרוש ציון ולבקש נחמתה, ואתה מכיר בטובה ורעב להשלמתה, מאמין בחי העולמים, וקרב אלי, היום אשר הוא לא יום ולא לילה, ומתחנן, בשמך ובשם ישראל סבא, רם - הודע כי לך היום אף לך הלילה, אזי מקומך בל יפקד עמנו, בחבורת אוהבי ה' וחושבי שמו, המתכנסים בכל לב, בעזרתו יתברך כליל ישישי, יסוד שביסוד, בעיר קודשנו, להודות לו ולבקש על עמו, ולהתחזק יחדיו בעד עמנו, תורתו, וערי אהינו, ולקרא שומרים הפקד לעירך כל היום וכל הלילה.

אילו זכינו, הרי שכבר בשנה זו יושבים היינו, ששים ושמונים, ומסובין, אך לא מבני ברק, כדברי בעל ההגדה, כי אם בכלילת יופי משוש כל הארץ, ומכל קצוות ארץ נקבצים היו לציון ברינה, יפו פעמינו בנעלים, ומורים היינו באצבע בקערת הסדר, אומרים 'פסח זה', ומודים על גאולתנו ופדות נפשנו, סועדים כל ישראל, איש עם אחיו, ושכנו הקרוב במכסת נפשות, למען חלילה לא נותיר עד בוקר, וכל עברי מבני גולי אשכנז מחזר אחר יהודי בן המזרח נאה ומהודר, אשר יואיל לבקשתו להימנע מאכילת קטנית, ולחוג עמו ולפסוח עמו, לפי שבני אשכנז אינם בקיאים בניקור. צא ולמד, מה עשה הקב"ה? הקדים רפואה למכה, קיבץ הגלויות, אמר לצפון תני, ולמזרח אל תכלאי, ונמצאו אלו משלימים על אלו, עד שנעשים כולם אגודה אחת לעשות רצונו בלבב שלם, שמא תאמר בלבבך, יבוא אליהו וילמד לבני אשכנז תורת ניקור, אין הדבר כן, שהרי אין אליהו בא לא לטמא הטהור ולא לטהר הטמא... אלא לשום שלום בעולם (פדיוות טז).

אך עתה בעווננו לא זכינו, וישבנו כחסריים, הסבנו לסדר באין ארוחת אב, וחלילה לא שכחנו את קרית מלך רב, תכף ומיד הכרונו כי לשנה הבאה בארעא דישראל, המשכנו לבקש בדמעות, כי נאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים, ועשינו זכר למקדש כהלל, שהלא נשבענו לה, לירושלים, להעלותה על ראש שמחתנו, ולבסוף אף קיווינו לבוא ציון ברינה, ושוררנו לשנה הבאה בירושלים הבנויה, ולא

[*] המאמר המלא יפורסם א"ה בגליון הבא.

אז תראי ונהרת ופחד ורחב לבבך הרב בצלאל גנז

סוגי העליות השונות

מאז חרבן בית מקדשינו לפני כאלפיים שנה, חלמו תמיד היהודים על שיבת ציון, כשיחידים רבים מהם גם ממשו את חלומם. רבים מבעלי התוס', הרמב"ם, הריה"ל והרמב"ן, הכפתור ופרח', הבי"ר, האר"י, השל"ה, הרמח"ל, האור החיים, הבעש"ט ור' מנדלי מווסטסק ושלמידי, הגר"א ותלמידי, תלמידי החת"ס רע"י שלזינגר, הח"ח, הרי"ח זוננפלד, החזו"א ועוד רבים מענקי הדורות שלא הזכרתי - או שבאו או עכ"פ עשו השתדלות לבוא, או שעודדו אחרים. הכל מתוך הבנה ברורה, שרק כאן ליתן לחיות חיי תורה בשלמות.

לפני כמאה וחמשים שנה נפל דבר בישראל! פתאום החלה התעוררות שהתפשטה לחוגים רחבים בעם [בשונה מתלמידי הבעש"ט והגר"א, שאצלם הייתה זו יוזמה שנולדה בבית מדרש מסוים ובדרך כלל לא תפסה תאוצה בכלל הציבור]. בתחילה הייתה זו תנועת 'חובבי ציון', ואח"כ הציונות, וכדברי רבן של כל בני הגולה רבי יצחק אלחנן ספקטור זצ"ל במכתבו משנת תרנ"א [1], בו כתב - 'וברוך ה' אלוקי ישראל שהחיינו והגיענו לזה, כי נתעוררה התנועה בכל עמינו להשתדל בעניין הקדוש של ישוב א"י ארץ אבותינו הקדושה ולבניין חורבותיה. ורוב תודות לה' על מה שזכינו בדורינו לראות זה בעינינו...' (מכתב צנזורה ופיקוח צנזורה קדושת ציון 11 מתחם כתש"ו צמדור 'דעת תורס').

דא עקא, שהתעוררות זו - בשונה מהתעוררות בתקופת תלמידי הבעש"ט והגר"א - לא באה בדווקא מבתי מדרש של תורה וירא"ש, ולא מתוך מגמה של שיבה לארה"ק ע"מ לתקן עולם במלכות ש-די.

בעקרונות היסוד של אגודת "קדושת ציון"

נכתב:

"זכו הדורות שלפנינו, שבהם בחר ה' לקיים את הבטחתו, ולהראות דרכם ש'דבר אחד מדבריו לא ישוב ריקם', זכו לשוב לארץ ישראל בקהל גדול בעם רב ועצום, תחת שלטון שלא היה כמותו מלאחר מלכות שלמה המלך ע"ה. ואלו פינו מלא שירה כים אין אנחנו מספיקים להודות לאלהינו לאי ישראל על כל הטובה אשר עשה עמנו.

אמנם כגודל השמחה כן גם גודל הצער. היות ולפני מאתיים שנה החל תהליך שהחל בהשכלה וברפורמה ובציונות, תהליך שהסתיים עם חזרת עם ישראל לארצו, שמיני אז עומדים היראים לדבר ה' מן העבר האחד, ופורקי העול מן העבר האחר, ובאופן כללי אינם קרבים זה לזה...

אמנם אף כי המצב רחוק מלהיות מושלם, הבודל גדול יש בין דורנו שחזר לארץ הקדש לבין הדורות שעדיין היו בגלות... והוא שבזמן הגלות לא היה לנו מה לעשות בשביל לחזור למצב נשגב זה של עם ישראל באה"ק. באותן תקופות עדיין לא הגיעה שעתם של ישראל להיגאל מאומות העולם. ואלו בתקופתנו הגיע הזמן. ואכן שבנו לארצנו. עתה בידנו להקים כאן ממלכת כהנים וגוי קדוש כדבר ה' ביד נביאיו, וכשאיפת כל ישראל שבכל הדורות. ועתה ביד עם ישראל ישנה האפשרות לחזור לקיום התורה כולה בשלימות. ע"כ מתוך עקרונות היסוד של אגודת 'קדושת ציון'.

במקרה הימים נרחיב קצת בענינים אלו באווירת ימי חדש אייר, שהם כידוע לכל אקטואליים במיוחד לדין בנושא זה.

המבוכה הגדולה

ופה נבוכו שלומי אמוני ישראל. שהרי במושכל ראשון היה מונח אצל כל יהודי מנער ועד זקן מאז ומעולם, שענין הגאולה והשיבה לא"י בהכרח קשור לתשובה לתורה ולנותנה, שהרי 'מפני חטאינו גלינו מארצנו', והתיקון - קרי השיבה - יהיה בביטול הסיבה. ומה שייך גאולה ללא ביטול הסיבה הגורמת??

ויתרה מכך, היה גם מונח אצל כולם, שהגאולה תבוא בדרך ניסית - 'וארו עם ענני שמיא' כפשוטו ממש, ולא ע"י השתדלות מעשית פוליטית וקניית קרקעות וכו'. ומי מדבר על עבודה חקלאית בשדה ובכרם, שזו הייתה מציאות רחוקה מחיי הגלות יותר מרחוק מזרק ממערב נשהם לפחות שני כיוונים גם אם הופכיים של שטח גאוגרפי אחד, אבל סדר החיים בגטו ועבודת אדמה היה כחיבור של מין בשאינו מינו לגמרי].

ונמצאו באופן כללי בעם שלושה סוגים של התייחסות לכל הנ"ל [אף כי אין להכחיש שבכל סוג כשלעצמו היו ניואנסים שונים].

הסוג הראשון היה של כאלו ששללו זאת לחלוטין, בטענה שמהלך כזה הוא נגד המסורת המקובלת לתהליך ביאת המשיח וזה אפילו כפירה ב"ג העיקרים, עד שטענו שהכפירה כאן היא לא דווקא בגלל שראשי המהלך אינם שומרי תורה, אלא אפילו היו צדיקים גמורים - המעשה היה מעצם יוזמתו

מעשה של כפירה, וככל שהמהלך צלח וקרם עור וגידים, נטען שהכל אינו אלא מעשה שטן ובכוח הסט"א [נשיטה זו מזוהה בכלליות כשיטת חסידות סאטמר, ובוטאה באופן המובהק ביותר בספר 'ויאל משה'].

הסוג השני, שעמד בקצה ההפוך לסוג הראשון, הייתה השיטה, ולפיה מכיוון שיש כאן

ביסודו של דבר מעשה חשוב מדרגה ראשונה, של שיבה לארץ ישראל והתעוררות מהגלות - הרי שיש להצטרף למהלך ולעוסקים בו כמעט ללא תנאי וללא התחשבות בתוצאות, שיתכן ותתגלנה כהרסניות מבחינה רוחנית [כפי שאכן התגלו], בעיקר לדור הצעיר, ע"י התחברותו למרשיעי ברית [נשיטה זו מזוהה בכלליות כשיטת תנועת 'המזרח'].

הסוג השלישי - בו נמצאו בדרך כלל רובם של גדולי ישראל, שהתלבטו מאד בין שני קצוות מנוגדים. מצד אחד ראו כיצד קורא הדורות מראש משנה את כיוון הספינה חזרה הביתה. ישנה התעוררות בכל קצווי העם לשוב לציון, דבר שלא היה [להוציא יחידים] זה שנות אלפיים. אומות העולם הנוצריות [1] מוכנות לראשונה מאז היותן לאומות שדגלו באידיאולוגיה הנוצרית, שמעמודי התווך עליה היא נשענת הוא העיקרון, ולפיו הקב"ה חלילה החליפנו באומה אחרת - אותן אומות מוכנות לדון בחזרתנו לארץ הקודש, ואז מגיעה הצהרת בלפור, ולפיה הארץ אכן שייכת לעם ישראל. מיד אח"כ באה ההחלטה

ב'סאן רמו' של מה שהיה הגרסה הראשונה של האומות המאוחדות וניתן המנדט לבריטניה לשמור את הארץ ליהודים [עובדה שגרמה לבעל ה"אור שמח" לפרסם במכתבו הידוע, שסר פחד שלוש השבועות (כמכתב כינא צטמוד כראשון של הגליון כראשון של 'קדושת ציון' צמודו 'דעת תורכ'), עד ההחלטה בכ"ט בנובמבר באו"מ על הקמת

המדינה. מאות אלפים של יהודים חוזרים לארץ ועוד לפני הקמת המדינה [והצדיק הק' ר' אליהו מגריידיץ זצ"ל כותב, שברור לו שאם יהיו בארץ ק"ל עובדי אדמה שומרי תורה - אז תתחיל הגאולה (כינא דג"ס בגליון קדושת ציון מה' אדר ב' תשט"ו)]. יש כאן כבר שישים ריבוא יהודים שמעולם לא היו פה כל זמן הגלות. הארץ

פה נבוכו שלומי אמוני ישראל. שהרי במושכל ראשון היה מונח אצל כל יהודי מנער ועד זקן מאז ומעולם, שענין הגאולה והשיבה לא"י בהכרח קשור לתשובה לתורה ולנותנה, שהרי 'מפני חטאינו גלינו מארצנו', והתיקון - קרי השיבה - יהיה בביטול הסיבה. ומה שייך גאולה ללא ביטול הסיבה הגורמת??

ויתרה מכך, היה גם מונח אצל כולם, שהגאולה תבוא בדרך ניסית - 'וארו עם ענני שמיא' כפשוטו ממש, ולא ע"י השתדלות מעשית פוליטית וקניית קרקעות וכו'. ומי מדבר על עבודה חקלאית בשדה ובכרם, שזו הייתה מציאות רחוקה מחיי הגלות יותר מרחוק מזרק ממערב

יהודים שמצד אחד יכולים לעשות כל דבר האסור כחילול שבת ואוכלי נבלות וטריפות, אבל מצד אחר מסורים בלב ונפש לעם היהודי ולקיומו, לפחות קיום גשמי [ואל יהי דבר זה קל בעיניך] ולא רץ ישראל עד כדי מסירות נפש בפועל ממש. וכיצד נרדן דין זה ?

בשל אותו קושי, היו מגדולי ישראל שנקטו ב'שב ואל תעשה' והמתינו מהצד, מחרישים לדעת מה יעשה בה, לא שוללים לחלוטין אבל גם לא מחייבים ומשתתפים, והיו כאלו שראו לפי דעתם את גדול השעה והבינו שאם לא ניטול יוזמה משל עצמנו במסגרת תורנית, הרי שמי שטרח בערב שבת הוא יאכל בשבת. ופורקי התורה ישלטו על הכל, שהרי הם טרחו ומילאו הם קצרו את הפירות [כפי שאכן קרה במידה מרובה].

דעת גדולי ישראל

רשכבה"ג רי"א ספקטור במכתבו משנת תרנ"א כותב: "ברוך ה' אלהי ישראל שהחיינו והגענו לזה, כי נתעוררה התנועה בכל עמנו להשתדל בענין הקדש של ישוב א"י ארץ אהבת אבותינו הקדושה ולבניין חורבותיה. ורוב תודות לה' על מה שזכינו בדורינו לראות זה בעינינו" (מכתב 3323 צלמוטו מוצא צמדור 'דפת תורכ' פקדוי' ג'ציון 11).

מרנא הנצי"ב כותב - "כמו שהיה בימי עזרא הסופר שקבץ איזה אלפים מבבל מכל סוגי בני אדם, גדולי תורה, ויראי ה' וגם מאותם אנשים נושאי נשים נכריות, אשר היו מורגלים בחילול שבת ולא ידעו את התורה כלל, כל אלה נתקבצו והכינו ישוב הארץ בערים עד שאח"כ נתמלאה הארץ מבניה. כן עלינו להתעורר לקול רצון ה' הנשמע מקצה העולם ועד קצהו בכל מקום אשר אחינו מפוזרים שם נדחים

שהייתה שממה לעין כל עובר כפשוטו ממש, פתאום מאירה פניה לבניה-בנויה ונותנת פירותיה שוב בעין יפה כמקדם, סימן מובהק לגאולה הקרבה כדברי חז"ל. והגרי"ח זוננפלד כותב במכתבו, שנראה שהגיע הזמן של 'עד שתחפץ'.

"אז תראי ונהרת... ורחב לבבך" (ישעיה ס"ה)

ומאידך, יש לא רק "ורחב לבבך", אלא גם "ופחד...לבבך". שהרי יחד עם כל הטוב הנ"ל, נלווית מעטפת סותרת לגמרי, שמבחינה מעשית מובילה לכיוון הפוך לגמרי, של 'נהיה ככל הגויים', של עזיבת תורה ומצוות ואפילו עקירתם בכח הזרוע, של התעלמות מוחלטת מבורא עולם ומנהיגו וגידול דורות מנותקים מה' ותורתו. וההתעלמות מבורא עולם זועקת שבעתים דווקא לנוכח כל אותו שפע שהרעף עלינו בטובתו בשנים האחרונות.

"אז תראי... ופחד... לבבך"

יציון שואלת ותמהה - "מיד לך לי את אלה" ??? (שם מע כ"ב). כרבקה בשעתה, שהלכה לדרוש בה' כשהתרוצצו הבנים בקרבה - פעם כשעברה על פתח בתי כנסיות ומדרשות ופעם אחרת על פתחי ע"ז, איזה סוג וולד יש כאן? כשר או לא? בריה כזו לא היה לעם ישראל מעולם! היו צדיקים גמורים ופשוטי עם שנמשכו אחריהם ואתם הדבקים בה' אהיכם כולכם, והיו רשעים גמורים כמתיוונים ורפורמים אחריהם שרצו לנתק את עצמם מגורלו של כלל ישראל ולהתבולל בגויים. אבל כאן יש 'בריה חדשה' שלא הכרנו עד כה ואין עליה 'מסורת'.

הדבר ויגדל ויפרח כשושנה כמו שנתגדלו בימי התרשאת אשר היו נתונים תחת פרס... ואף כי כעת תחת ממשלת האי עם בריטניה המתונה, אז בטח הוא ענין העומד ברומו של עולם" (כתב־עת 'התור' תרפ"ב ג'יון ג', הוצא גם ב'הפס' על החומ"ט).

הח"ח ראה בחיוב את הצהרת בלפור וראה בזה התערותא דלעילא בענין הגאולה וקישר זאת לדברי האור החיים על הפסוק "וקם שבט מישראל" על גאולה בדרך הטבע (ח"ח על התורם עמ' קא בהערות).

הגר"ח זוננפלד ראה ג"כ בהצהרת בלפור סימן לגאולה כענן בקצה השמים המבשר גשם לאחר בצורת ארוכה כפי שמובא באריכות בספר 'האיש על החומה' (ח"ג עמ' 351). ובמכתבו לרב זוסמאן אב"ד בודפעסט כתב: "... וכנראה נתקיים בנו 'אם תעירו וכו' עד שתחפץ'. והנראה שהחפץ הזה – התעוררות עליון" (הפס' על החומ"ט עמ' 145). ועוד מאגרת שכתב לאחר מסע התשובה במושבות בשנת תרע"ד – "אחד מהחזיונות מרהיבי הלב שבדורנו הוא וודאי חזון הארצישראלי ההולך ומתקדם ככל ערכיו בשנותיו האחרונות. שלומי אמוני ישראל וודאי צריכים לשמוח על החזון הנהדר הזה, שבו אנו רואים אתחלתא דגאולה. וכשאנו מבטיים על המושבות הפורחות, על הערים המתרחבות, על הפרוורים ההולכים ומשתכללים בא"י, ואנו קוראים את דברי הנביא: 'כה אמר ה' אלהים ביום טהרי אתכם מכל עוונותיכם והושבתי את הערים ונבנו החיכות והארץ הנשמה תעבד תחת אשר הייתה שממה לעיני כל עובר. ואמרו הארץ הלזו הנשמה היתה כגן עדן והערים החיכות והנשמות בצורות ישרו'. הרינו אז כחולמים" (הפס' על החומ"ט עמ' 313).

ה'חזיונות' במובן שניסו להעניק לה ראשי התנועה החזיונית היא כעבודה זרה שביטולה עובדיה, והיא כשעצמה כבר אינה מהווה נסיון לדור הצעיר, והגיע הזמן להתקדם שלב.

לאחר שהקהילה החרדית כבר מבוססת לשבטיה ויעדיה הוגדרו, יש להתקדם לשלב הבא של מעבר מקהילה מקומית לכלל הארצי ולהפוך את כל הארץ ויושביה לכלל אחד גדול שמתנהל כרצון התורה וישו כולם שכם אחד לעבדך. זוהי הבשורה שאגורת 'קדשת ציון' שואפת להנחיל לציבור

ונענים, לעשות מה שבידינו מעט או הרבה ובכל סוגי בני"י. ועל המקובצים לעלות להושיב את א"י ולבנותה ולנטוע בה כל עץ מאכל. ועל כולם יתקיימו דברי עזרא הספר יד אלוקינו על כל מבקשיו לטובה. והיתה ידו ית"ש עמנו להגדיל פעולת ישראל בכל מקום שנקבצים לזו התכלית ולהרחיב חוג מבטינו מן המיצר על ישוב ארץ אבותינו וישמח לבבינו. גם אנחנו פה וולאזין, כי זגינו להמנות בכלל מושיבי ומייסדי הישוב והבניין וכו'" (מכתב צננויות צמור דע"ת קצ"ט ג'יון מס' 6).

הצדיק הק' ר' אליהו מגריידיץ זצ"ל כתב בתרל"ד: "הנה אם היה בכוחי לעשות פעם נסיעה לשעשע עם כבוד גאונו נ"י [בעל הנפש חיה]ן בצירוף גדולי רבני פולין לפקח על עסק הקדוש ישוב א"י הייתי מדלג על ההרים לבוא שם... ואצלי כבר ברור שאם יקיימו ישראל שיתחילו לעבוד אדמת הקדש בסך ק"ל משפחות שתהיה התחלת הגאולה גם יהיו ישראל ראויים לכך וכו'" (הוצא צד"ט בג'יון קדושת ציון 41 - חדר צ' תשע"ט).

בעל 'האור שמח' כתב במכתב משנת תרפ"א: "אולם זה במאה הזאת זרחו קורי אור ע"י גדולי המעש כמו מאנטיפיורי וכיו"כ בהתעוררות רב, ומהרבנים ר' צבי הירש מטהרן [קאלישר] ור' אליהו מגריידיץ, לבנות ולשכלל ירושלים ולהסיר שוממותיה, כמעט עד כי נתרחב הדבר ע"י הנלהבים... אמנם כעת הסבה ההשגחה אשר באסיפת הממלכות הנאורות בסאן ראמו, ניתן צו אשר א"י תהיה לעם ישראל. וכיוון שסר פחד השבועות וברשיון המלכים קמה מצוות ישוב א"י ששקלה כנגד כל מצוות שבתורה למקומה. ומצווה על כל איש לסייע בכל יכולתו לקיים מצווה זו. ואולי על זה נאמר 'עד מתי תחמקין'. ואם יתן השי"ת ויתגדל

ולחפץ חיים שאמר 'ובהר ציון תהיה פליטה'
[ועיין בדבריו של האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל על
החמצה זו שעלתה בחייהם של מליונים כדבריו: (דע"ה
גליון קדוש ליון 12 - 36 תשע"ו)]. אמנם עצת ה' לעולם
תעמוד וסוף כל סוף חזרה התורה לארץ ישראל
והיא שוב מרכז התורה העיקרי בעולם לראשונה
מאז החורבן.

כהיום אנו מצויים כבר
כשמונים שנה אחר כל הלבטים
והספקות של אז. היהדות החרדית
מבוססת, התורה בישיבות פורחת
כפי שלא פרח מעולם, תלמודי
תורה ובית יעקב פזורים על
פני כל ארה"ק, כשבעה מליון
מאחינו בני כ"י - מחצית מהעם
היהודי הידוע לנו כיום - מצויים
בארצנו הקדושה במצב גשמי טוב
[שלמרות כל החסרונות שישנם, הרי הם
כאין לגבי המצב הגשמי ששרר בגלות]
שלא היה כמותו מאז ימי בית
המקדש [וי"א שגם אז לא, להוציא
אולי תקופות מסוימות].

ה'ציונות' במובן שניסו
להעניק לה ראשי התנועה הציונית
היא כעבודה זרה שביטולה
עובדיה, והיא כשלעצמה כבר
אינה מהווה נסיון לדור הצעיר,
והגיע הזמן להתקדם שלב.

לאחר שהקהילה החרדית כבר מבוססת
לשכטיה ויעדיה הוגדרו, יש להתקדם לשלב
הבא של מעבר מקהילה מקומית לכלל הארצי
ולהפוך את כל הארץ ויושביה לכלל אחד גדול
שמתנהל כרצון התורה ויטו כולם שכם אחד
לעבדך. זוהי הבשורה שאגודת 'קדשת ציון'
שואפת להנחיל לציבור.

"אז תראי ונהרת ופחד ורחב לבבך... לא
ישמע עוד חמס בארצך שוד ושבר בגבולך...
כי ה' יהיה לך לאור עולם ולהיך לתפארתך...
ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ" (ישעי' 60
ס"ב).

**אמנם 'רבות מחשבות בלב
איש', אבל סוף סוף 'עצת
ה' היא תקום'. לא שמעו
לאותם מנהיגי ישראל
שעוררו לבוא קודם -
לאדמו"ר מגור ולחפץ חיים
שאמר 'ובהר ציון תהיה
פליטה' [ועיין בדבריו של
האדמו"ר מקלויזנבורג
זצ"ל על החמצה זו שעלתה
בחייהם של מליונים
כדבריו! (דע"ה גליון קדוש ציון
12 - 36 תשע"ו)]. אמנם עצת
ה' לעולם תעמוד וסוף כל
סוף חזרה התורה לארץ
ישראל והיא שוב מרכז
התורה העיקרי בעולם
לראשונה מאז החורבן**

כן הבינ המהרי"ץ דושינסקי (הוצאו דבריו דע"ה
גליון קדוש" 36 מרחשן ע"ט), **כן הבינה מועצת גדולי
התורה בתרצ"ז** (הוצאו ההלכותיה דע"ה גליון קדוש ליון
21 תמו ע"י), **ובדברי ר' מנחם זמבא הי"ד שנאמר
שם** (הוצאו דבריו בגליון 23 - 36 תשע"ז) **והגר"ח עוזר** (הוצאו
דבריו בגליון 26 - מרחשן ע"ה) **וכן רבים מגדולי ומנהיגי
ישראל שהובאו דבריהם על-פני
גליונות 'קדושת ציון', ועוד כאלו
שעדיין לא הובאו דבריהם.**

**המצב החדש שנוצר
אחר השואה ואחר
שיקום עולם התורה**

בפועל, היהדות החרדית לא
העלתה נושא זה כסעיף הראשון
שעל סדר יומה, תהיינה הסיבות
לכן אשר תהיינה, הוחמצה
השעה וגברה ידם של פורקי
העול, אשר אכן העלו את בנין
הארץ לראש סדר יומם, וממילא
הם היו המשפיעים והקובעים
העיקריים.

אדהכי והכי פרצה המלחמה,
נטרפו כל הקלפים הקודמים,
נרקמה מציאות חדשה, לרבות
מהדילמות כבר לא הייתה נפקא
מינה, ופנים חדשות באו לכאן.

המציאות הכריחה [המציאות - קרי קורא
הדורות מראש שפועל במציאות], שא"י הייתה
הברירה והמפלט העיקרי לעם שרידי חרב.
התקבצו מליונים לארצנו יחד עם גדולי ישראל
ששררו את התופת [כולל כאלו שעמדו קודם כד
בישב ואל תעשה] והתארגנו יחד בכלים ובכללים
החדשים שנוצרו עקב המצב החדש [מוסדות חינוך,
עסקנות ציבורית ופוליטית וכו'] לבנין עולם התורה
מחדש, והפעם לא בגולה אלא בארץ קדשנו.

אמנם 'רבות מחשבות בלב איש', אבל סוף
סוף 'עצת ה' היא תקום'. לא שמעו לאותם מנהיגי
ישראל שעוררו לבוא קודם - לאדמו"ר מגור

עיונים בדרכי העבודה

הרב אליהו ברים

[פרק יט]

אמנם נראה שאנו יורדים, אך בסך הכול אנו נמצאים בעליה עקבית. בעז"ה. ואזכרה, את תקופת ההאטה האלו יש לנצל לשמירה על ההישגים שקנינו בעז"ה עד עכשיו, ולמדוד אותם ביחס לזמני שפל. האם הקנין הוא קנין אמיתי, או שמא הוא חלק מהתלהבות וחלילה 'בין לילה היה ובין לילה אבד'. בסדר, מה מעסיק אותך היום?"

"מה שאמרת עכשיו היה מתאים למה שהעסיק אותי היום... אשמח לשמוע מזה עוד בהזדמנות אחרת. עכשיו אני רוצה לגשת סוף סוף לבירור השאלה שמטרידה אותי לאורך כל השיחות האחרונות שלנו. כזכור, לאורך השיחות האחרונות, הצגת מהלך שלם שמברר היטב שאין לי מה להשוות את עצמי לאחרים ואין לי סיבה להרגיש רע במה שאני ובמקום בו אני עומד. תורף הדברים היה, שלכל אדם יש תפקיד שונה בעולם הזה, ואך ורק לפי עמידתו במשימתו ינדן ויקבע חלקו ושכרו לטוב ולמוטב. הארכנו בבירור כיצד יכול כל אדם ואדם לברר מה תפקידו, או לכל הפחות מה וודאי אינו מתפקידו. אגב כך התברר גם מהו הרף בו אנחנו נדרשים לעמוד על מנת להיות רגועים שאנחנו עושים את המוטל עלינו כראוי. הנקודה המרכזית של כל הבירור הזה, והיא הנקודה שאמורה היתה 'להרגיע' אותי היא, שבעצם 'אני לא אשם' בכך שאני לא 'עומד בציפיות', שזו הנקודה שגרמה לי ללחץ וליאוש, כי אין זה נכון שמצופה ממני מה שחשבתי שמצופה. האם דייקתי בדברים?"

- "תמשיך..."

"**יכעת** נתנת לי נפשי בשאלתי. הנפש שלי לא נרגעת. הרי כל זה נכון לגבי מי שעשה מה שמוטל עליו לפי דרכו. אך כל זה איננו שווה למי שרשלנותו ועצלנותו גרמו לו להיות במצב זה של

"עברו עברו בשערים פנו דרך העם סלבו סלבו המסלה סקלו מאבן הרימו גם על העמים".
(שפירסו ס 31)

"שבעה שמות יש לו ליצה"ר... ישעיהו קראו **מקשוש**, שנאמר (ס"ה): 'ואמר סלבו סלבו פנו דרך הרימו מקשוש מדרך עמי', יחזקאל קראו אבן...".
(סוכה 33)

"או! שלום ר' אליהו! אפשר לברך עליך שהחינו! לא התראינו כבר יותר משלושים יום!"
- "נו נו... מה שלומך בן-ציון?"

"בסדר, ברוך ה'. אני רוצה שתשלים לי את השיחה שדילגנו בחודש הקודם!"

- "**טוב...** החודש ניפגש פעמיים... אתה וודאי זוכר!"

"**נכון!** נתראה בעז"ה בכנס השנתי של האגודה הקדושה 'קדושת ציון'! יום חמישי כ"ה באייר בפרימה פאלאס".

- "**כמוזבן.** אולי נוכל לשוחח אחר כך. נו, מה מתקדם בינתיים?"

"**אודה** על האמת שלא הרבה... העיסוקים הרבים בין פורים לפסח טרדו אותי הרבה, ולא כל כך הצלחתי ליישב את דעתי."

- "**נו,** לפחות למדת על בשרך את מה שאמר המס"י, שראשון מפסדי הזהירות הוא 'הטיפול והטרדה העולמית'. אך אל תיפול ברוחך. כך טיבה של התקדמות. לעיתים ישנן תקופות של קושי ושל הרגשה של עמידה במקום או אפילו של ירידה, אך במבט כללי אפשר לראות שגם הירידות הללו אינן מחזירות אותנו לנקודת המוצא, אלא הן כמו בקעות שעל גבי ההרים.

"אתה צודק. אך לא זה העניין עצמו! התשובה שהיית אמור להשיב היא חזרו בתשובה! יהודי שמגלה שעשה מעשה שאינו כראוי - שב בתשובה! זהו השלב הראשון!"

"נו, מה ההבדל? וחזן מזה, איך זה יכול לעזור? הרי אם יהודי עשה תשובה על כך שלא למד איזו מסכת, הוא לא ידע אותה פתאום..."

"אני רוצה להזכיר לך את מה שדיברנו בפעם השניה זה ששוחחנו, בנושא החרטה. זה היה מזמן... (גליון 25 תשרי ע"ס) אתה זוכר? יש הבדל משמעותי בין חרטה שנשלטת ע"י הדעת, כחלק ממעשה התשובה, שהיא טובה ומועילה, לבין חרטה 'ספונטנית' שהיא רעה ומיאשת. זהו שוב יצר הרע שרוצה לא רק להחטיא

אותנו ולהפסיד מאיתנו את חיי עולם הבא, אלא גם להקשות עלינו ולהפסיד לנו את חיי עולם הזה! במקום להניח למה שהיה ולמקד את הכוחות במה שקיים כעת, כיצד ניתן מהמצב הנוכחי להפיק את המרב ולהתקדם, היצר מטה אותנו לשקוע בעבר וב'מה היה אילו'... ולגבי מה שטענת שהתשובה אינה מועילה לשפר את המצב, אני מזכיר לך עוד פרט ממה שדיברנו אז. הרי השאלה הזו נכונה לגבי כל חטא! כדברי המס"י (פ"ד) - 'הרי שרצח אדם את חברו הרי שנאף... היכול להסיר המעשה העשוי מן המציאות?'. וההסבר שהסברנו אז בס"ד מתאים לכאן במדויק. הרי הטענה שלך הייתה שמה שאתה הוא זה שאחראי למיקום הדל שלך כיום, ולכן תתבע על מיעוט היכולת שלך. התשובה לכך היא אותה תשובה. הסיבה שאתה אחראי למעשה שלך תלויה בכך שאתה רוצה בו, שהרי בחרת בו! ולכן אין לך לזעוף על ה' בעקבות איולותך, שהרי כך תלויה האשמה. אך ברגע שאתה מתחרט כחרטת הנדר מעיקרא, אתה עוקר מעיקרא את הרצון שמקשר בינך לבין המעשה, או במקרה זה הרשלנות, ומרגע זה אינך אשם ואינך אחראי

יכולת נמוכה! הרי הוא עצמו ברוע בחירתו גרם לכך שהוא לא יוכל לעשות יותר מהמעט הזה שאליו הוא מסוגל! נכון?"

"יכול היה להיות אחרת!"

- "אני שומע כאן זעקה, יותר מרק שאלה. אקדים ואומר לך, שזהו קושי שרבים מאוד המתחבטים בו, בכל מיני הקשרים. בין בעניינים שבין אדם למקום, כמו שאתה מציג, ובין בדברים שבין אדם לעצמו. שאדם, מה שנקרא 'אוכל את עצמו' על מעשים שעשה או שלא עשה, ש'אם היה עושה אחרת, או אם לא היה עושה כך וכך, החיים שלו היו במקום הרבה הרבה יותר טוב'... דיבור מוכר? וכמו שאתה

מן הסתם יודע, זהו מקום שיכול לתקוע את האדם במקום ולמנוע אותו מהתקדמות, ויכול לגרום לכל כך הרבה סבל וצער, שמצד האמת מיותרים ומוטעים ממש!"

"איך אתה מחבר בין הדברים? ! זה נראה לי שונה לחלוטין! אני מדבר על עניין השקפתי-תורני, ואילו מה שאתה מדבר הוא עניין רגשי-פסיכולוגי!"

- "חשבתיו שהבהרתי כבר את העניין הזה! אמרתי לך בעבר, שהקשיים ה'רגשיים'-פסיכולוגיים הם בעיקרם טעויות בהשקפה התורנית ובאמונה בה! נמשיך, ובעז"ה תראה כיצד קשורים הדברים זה בזה. בסדר? ובכן, ניגש לעניין. אתה סבור שמה שאתה אשם בכך שאתה לא מצליח. מקומך היום הוא תוצאה של רשלנות שלך וכו', ואילו היית מתנהג נכון, שומע לקול מוריך ולמלמדיך היית מטה את אוזניך, אזי היום היית יכול הרבה יותר. וכתוצאה מכך, אתה לא נרגע ממה שאני אומר לך. ועתה אמור לי: מה עושה יהודי כאשר הוא מזהה שעשה דבר שלא כראוי? ובמקרה זה, שגילית שהתרשל בעבודתך?"

"מצטער ומתחרט..."

"זה לא דומה! מה שעליו להבין שההפסד הוא משמים, ולהאמין שכל מה שעושה ה' הוא לטובה, ולקבל את היסורים האלו ככפרה לעוונות וכטובה שה' עושה לו, גם אם לא יבין זאת בעולם הזה."

- **"יפה**. אמונה! אמונה בה' שהוא עושה הכל והוא דיין האמת זו העצה שתועיל לאדם הזה להתאושש. ואם הוא מתקשה לקבל זאת? תנסה להראות לו, כמובן לא בשעה ש'מתו' מוטל לפניו, שהצער והחרטה שלו אינם הגיוניים ואינם מקדמים אותו! הם עצת היצר הרע כדי להשאיר אותו תקוע באבדן שלו כל ימיו! נכון? ונחזור למקרה שלנו, למצב שאדם אכן אשם בהפסד שלו. גם כאן אותה העצה! אם ישאר בצער ובחרטה שלו, הוא ישאר תקוע! לטובתו עליו לעזוב את מה שהיה ולהתמקד במבט קדימה!"

"**כן**, אבל כאן אין לו אפשרות להתנחם באמונה שהכל מה', הרי הוא זה שגרם לכך! אדרבה! יתכן שיש עליו תביעה משמים על כך שלא נזהר והביא על עצמו את ההפסד הזה! ובאמת יכול להיות שראוי לו להצטער!"

- **"יפה** מאוד. אנחנו מתקדמים יפה. ואם הוא הפסיד ברשלנותו גם כסף של אחרים? או מקרה אחר, שאדם פגע באחר או חטא כלפי שמיא ברשלנות? נראה שלפי דעתך יהיה אסור לו להפסיק להצטער..."

"**נכון**..."

- **"מצוין**. נסכם את דבריך. מי שניזוק שלא באשמתו, וכעת שקוע בצער על 'מה היה אילוי' – עליו להפנים שה' הוא זה שעומד מאחורי הכל, ולהתנחם שהכל לטובתו. מי שניזוק באשמתו אך לא הזיק לאחרים ולא חטא – לא יכול להתנחם באמירה שזה לטובה, כי הוא אשם בכך. ומה תקנתו? לדעתך – אין לו תקנה. כל שכן מי שהזיק לאחרים או שחטא באשמתו, שאין לא תקנה..."

למיעוט היכולת שלך שבא בעקבות רשלנותך! את המסכת אכן לא תדע ע"י התשובה, אך יהיה זה כאילו לא יכולת לדעת את המסכת ולא כאילו יכולת והתרשלת. ברור? וזאת מלבד העניין של 'זדונות נעשות כזכויות' ע"י תשובה מאהבה, כך שאת קרבת ה' שלימוד המסכת הייתה יכולה לתת לך תוכל להשיג ע"י התשובה."

"אבל אני לא סולח לעצמי!"

"**כן**... אבל... למעשה... אני מרגיש הפסד... אתה יודע מה, נגדיר ככה, יכול להיות שה' סולח לי, אבל אני לא סולח לעצמי... אם לא הייתי מתרשל הייתי היום..."

- **"או** הו... איזו אמירה!"

"**רגע**, אני שם לב שיש כאן

שני חלקים. מה שביני לבין ה', איך הוא ידון אותי וכו', ומה שאני רציתי ובאשמתי הפסדתי. איך תועיל כאן חזרה בתשובה?"

- **"יפה** מאוד! היטבת לשים לב! וכאן תראה בעז"ה את הקשר בין ההשקפה לפסיכולוגיה שאמרת קודם. לצורך העניין נעבור כעת לדבר על נושא שאינו תורני, כמו החלק האישי שבהפסד שלך את לימוד המסכת, שבו החרטה שלך היא על נזק שגרמת לעצמך ולא על נזק שגרמת לאחר או התרשלות בחובה שלך כלפי אחר. ניקח כדוגמא אדם שעשה עסקה והתרשל בכיורו כל הפרטים, וכעת הוא אכול חרטה והאשמה עצמית על כך שהפסיד את כספו. מה תהיה עצתך אליו?"

"**באמת** מגיע לו להצטער..."

- **"יפה**, אתה עונה כמו החכמה והנבואה... 'חטאים תרדף רעה', ו'הנפש החוטאת היא תמות'... (ירוש' מנחת פי"ב כ"ו). אך מה העצה שתועיל לו להתקדם? נשאל רגע שאלה אחרת. מי שהפסיד את כספו שלא באשמתו ולא ברשלנותו, וכעת הוא עצוב ושבור, ותקוע במחשבות 'מה היה אילוי'. מה העצה שתועיל לו?"

לאחרים! אך לשוב בתשובה אין זה אומר להיות עצוב... אדרבה! העצבות עלולה להיות מלכודת של יצר הרע כדי להשאיר את האדם תקוע... עליו להצטער ולהתחרט, דבר שבמקרה דגן קורה ממילא, ואחר וידוי וקבלה לעתיד להשתדל שלא ישוב למחדל הזה, ומלבד זאת עליו להתאמץ להמשיך בדרכו! וזה התיקון עצמו!"

"א- מנין לך? ב- מגלגלין חובה על ידי חייב..."

"ב- נו, אם הוא חייב כל שכן שעליו לשוב בתשובה... א- אלו דברי הגר"א. אמר קהלת (ד) - 'אם רוח המושל תעלה עליך מקומך אל תנח'. פירוש - אם יצה"ר חוטף אותך ברשתו אשר טמן להגליך **שעשית עבירה**, מ"מ אתה לא תיפול ממדרגותיך **ואחוז דרכך הטוב כמקודם, וגם זאת תתרפא לך.** (כג"ר"ס צב"טו) **נמשל כ טו.** בקיצור, על החלק שבין אדם למקום, אחר ששבת בתשובה - עליך להתיחס כאילו

לא אתה גרמת להפסד. ואחר כך אין סיבה שלא תסלח לעצמך על הכשלון שלך, ועליך להמשיך קדימה. ואין זה נקרא 'להמשיך כרגיל' ולהתעלם, אלא לעשות את הדבר הנכון כדי לתקן את השגיאה שלך! ומכאן והלאה אין מקום לחרטות ולהאשמות. הן עצת היצר! זו לא צדקות אלא הליכה אחר נטית השקר של הנפש!"

"אתה אומר דברים נחרצים, וקשה לי לקבל אותם..."

"אני יודע... ההרגשה היא שהצער על הכשלונות הוא יראת חטא, וכמו שנראה שמתאר המס" (פיק נז). אך כמו שמתחיל הרמח"ל את אותו פרק, זוהי מדרגה עליונה מאוד, שבאה אך ורק אחרי שאדם כבר מדויק מאוד במידות שלו וברגשות שלו, ולא מערב את יראת ה' ביראות אחרות, ואת הצער על הפסד מצווה בהפסד אישי כזה או אחר."

"לא. בחטא, גם במזיד, הוא יוכל לשוב בתשובה, ואם הוא הזיק לאחרים הוא יוכל לפייס אותם."

"אדה, כלומר, לדברייך יוצא שהאדם שהזיק לעצמו ולא לאחרים, נמצא במצב הכי גרוע... למה? כי הוא חטא לעצמו ואין לו את מי לפייס... כי כמו שאמרת 'אני לא סולח לעצמי'... זו הבעיה? אם כן, מדוע שלא תסלח לעצמך? אתה חייב לייסר את עצמך? מדוע?"

"ראוי להצטער!"

"נו, מה אתה רוצה, שאתעלם ממה שעשיתי? זה חסרון בלקיחת אחריות! אתה מציע שכל מי שהתרחש או נכשל פשוט יאמר לעצמו 'למה לי להצטער, בוא נמשיך כאילו לא קרה כלום'? זה ממש הפקר! 'אין איש ינחם על רעתו לאמר מה עשיתי' (ויק"ט ט). לאדם טוב יש מצפון! אם הוא

עושה דבר שאינו ראוי, הוא אמור להצטער ולא להמשיך הלאה כרגיל. בכלל, אם אדם לא יצטער על הכשלונות שלו, למה שירצה להתקדם? הכל טוב! על כל כשלון הוא יסלח לעצמו! וכך ישאר באותו מקום..."

"מעניין מה שאמרת עכשיו. כלומר, אתה באמת סבור שיש עניין להיות עצוב... גילית כאן נקודה עמוקה ב'מידות' שלך... היית מודע לכך, או שעשיתו זה התברר?"

"לא יודע... למעשה מה התשובה שלך?"

"אדם שחטא או הזיק שלא באשמתו כלל - והלהים אנה לידו - מוסכם עלינו שאם הוא שוקע בעצב זו עצת היצר. עליו להבין, שמה יצא הדבר, ולהתאמץ להמשיך קדימה. לעומת זאת, אדם שאכן אשם במה שקרה על ידו - לא יכול להסיר מעליו את האחריות למעשה. עליו לשוב בתשובה! ואין הבדל אם הזיק לעצמו או

מדוע לא לסלוח לעצמך, כלשונך.

"טוב, ננסה..."

- "בהצלחה... יש כאן עוד כמה נקודות שרציתי לברר איתך, כמו האמירה שלאדם שהזיק לעצמו 'באמת מגיע להצטער'... או האמירה שלך ש'אם אדם לא יצטער על הכשלונות שלו, מדוע שירצה להתקדם'. זו נראית לי אמירה שיש לעיין בה... בעז"ה בפעם הבאה."

"בסדר. אסכם מה שדיברנו. למעשה אמרת דבר מאוד פשוט. גם אם מיקומי הנוכחי הוא 'באשמתי' בעקבות רשלנות שלי, כל מה שעלי לעשות הוא לשוב בתשובה על הרשלנות הזו, ומכאן והלאה אנו חוזרים למקום שהיינו קודם, שעלי להפנים שאני לא נתבע על מה שאני לא יכול. זאת, מכיון שאם ניתקתי ביני לבין האחריות שלי על המעשה שעשיתי, או במקרה זה מעשה שלא עשיתי, הרי הוא חוזר לגבי כדבר שקרה לי בידי שמים, והוא חלק מהמסגרת של התפקיד שאני אמור למלא בעולם הזה, ומכאן והילך כל השאלה היא כיצד אני בוחר בטוב במציאות הקיימת. אני מוכרח לומר שיש בזה מן החידוש... ולגבי החלק ה'רגשי' פסיכולוגי שאני לא סולח לעצמי, הארכת להבהיר שממה נפשך אין לי סיבה להאשים את עצמי. אם אני חייב כלפי ה' או כלפי אחרים - הרי זה ככל מעשה שבין אדם למקום. ואם אני לא חייב כלפי ה' - הרי אני לא חייב לייסר את עצמי... 'מותר' לי פשוט לוותר ולא להפסיד פעמיים... ואורבה! המחשבות הללו הן עצת היצר כדי למנוע ממני את הבחירה הנכונה במצב הזה. יפה. מתקבל על הדעת. בעזרת ה' אנסה ליישם את ההבנה הזו בחיים, ונראה מה קורה... יישר כח!"

- "יישר כח לך, ובעז"ה נפגש בכנס!"

"כמובין!"

מצפון או אשמה?

"אני הורגלתי לחשוב ש'יסורי מצפון' זה קולו של יצר הטוב!"

- "וזה נכון... אך יש להבדיל ביניהם לבין דבר אחר הנקרא 'רגשות אשם'. יסורי מצפון אלו איתותים של יצר הטוב כאשר אדם עובר על מה שהוא יודע שלא נכון לעבור, אך כאשר הדבר נבדק ונמצא הגון - הם נרגעים. לעומתם 'רגשות אשם' זו מציאות בו אדם מרגיש שהוא עושה דבר רע גם כאשר ברור שהדבר שעשה הוא הגון וטוב! וכמו שדיברנו באותה שיחה שהזכרתי קודם, זהו דבר שלילי שאינו מועיל למעשה התשובה."

"נראה לי מוזר מה שאתה אומר, לעשות תשובה על דבר שהוא לא באמת עבירה. אותו אדם שהפסיד כסף, או אם ניקח דוגמא יותר יומיומית, נניח שהתעצלתי והפסדתי את האוטובוס וכעת אני מלקה את עצמי על טיפשותי שגרמתי לי להפסיד - מה שייך כאן לעשות תשובה?"

- "מצוין. ראשית בדוק אם אתה אכן אשם. אם לא - כמו שאמרת, עליך לקבל זאת באמונה. הכל לטובה! אם אכן נמצאת אשם, אתה לא חייב להלקות את עצמך! בסדר! מי שאכל שום יחזור ויאכל שום? אמנם כשלת, אך אתה לא חייב ללקות בכפליים... ואם אתה מרגיש שזה לא בסדר

לעבור הלאה כאילו לא קרה כלום, כי באמת התנהגת 'לא בסדר', זאת אומרת שאתה תופס שהיית לא בסדר כלפי מישוהו אחר, שזה בסופו של דבר כלפי ה', אם כך, תשוב בתשובה על החלק הזה עליו אתה מרגיש אשם, וכמו שהזכרנו - על ידי ביטול הרצון ניתקת בינך לבין המעשה, ומכאן והלאה אינך אחראי לו. כאילו הדבר קרה לך בידי שמים. אני יודע שזה נשמע מוזר, אך תהפוך בדבר תראה שממה נפשך אין לך הצדקה

מי מפחד ממדינת הלכה?

הרב יהודה אפשטיין

אולם גם אז לא עלה בידי ההעלות ציטוט כלשהו ממישהו שיושב בכנסת ותומך במדינת הלכה.

המציאות העגומה – חזון מדינת ההלכה נדחק אל מחוץ לשיח הציבורי

את האמת העצובה אכן אין להכחיש. אין בציבוריות הישראלית כיום מי שמוכן בגאון ובעוז לשאת את הדגל הקדוש של 'מדינת הלכה'. על-מנת לשמוע את הביטוי, עלינו להאזין למנהיג ישראל ביתנו ולפתח אשליה כי אכן דבריו נכונים, כמו אותו יהודי הקורא בחדווה את בטאון המפלגה הנאצית. אולם במציאות האמתית, זו שאינה הולכת שולל אחד דמיונות כאלו ואחרים, הצליח הממסד הישראלי באמצעות זרועותיו השונות, ובעיקר התקשורת, להפוך את המושג 'מדינת הלכה' למושג שאף יהודים שומרי מצוות נסים מפניו כמו מאש. תשאל כל איש ציבור חרדי, לרבות אותם ח"כים שליברמן כביכול מאשים אותם ברצון להקים מדינת הלכה, האם באמת זו מטרתם, ותקבל שלילה גורפת. אנחנו? חלילה! איננו מעוניינים כלל בכפייה דתית. אנחנו רק רוצים שתאפשרו לנו, כמיעוט בעל זכויות, לקיים את מצוות התורה בארבע האמות שלנו. אבל שהמדינה תתנהל על-פי התורה? זה יהיה רק בימות המשיח. כיום – תחי הדמוקרטיה!

זוהי דוגמא נוספת לאופן, בו גורמים מסוימים משתלטים על השיח הציבורי ומחליטים מה לגיטימי ומה לא, על מה מותר לדון ומה נמצא מחוץ לתחום. ניתן כמובן להאשים בכך את הבולשביקים התקשורתיים מבית היוצר של השמאל הטוטליטרי, אותם בעלי זרוע אשר בשעתו שלטו כאן וקבעו למי תהיה פרנסה ולמי לא על-פי המוסד אליו שלח כל אחד את ילדיו

ידועה ההלצה על אותו יהודי בתקופת השלטון הנאצי, אשר הקפיד מדי בוקר לקרוא בעיון את בטאון המפלגה הנאצית הידוע לשמצה, 'דר שטימר' נלאולו המעוניינים לתהות על קנקנו של אותו בטאון, אין צורך לנבור בארכיונים של 'יד ושם' ולא לכתת רגליים לספריות כאלו ואחרות, כיום בישראל מופץ ממשיך ישיר של אותו בטאון בעל אותם חכנים בשפה העברית, ושמו עיתון 'הארץ'. שאלו את אותו יהודי, לשם מה אתה קורא את אותו עיתון בזוי, אשר מצייר את היהודים בצורה כה שלילית? השיב להם, כי זוהי שעת קורת הרוח היחידה שהוא חווה במשך היום! מדוע? הרי במציאות מצב היהודים בעולם הוא בכי רע, השלטון הנאצי זומם השמדה, יהודי העולם כולו בפאניקה עצומה, ורק מעל דפי 'דר שטימר' ניתן ללמוד, כי היהודים שולטים בכלכלה העולמית, היהודים עומדים לכבוש את העולם, היהודים חזקים ובעלי יכולות אינסופיות וכן הלאה והלאה. מדוע שאפסיד את אותה שעת קורת רוח, תהא אותו יהודי?

מדוע נזכרתי במעשיה המשעשעת? משום שאחד מגדולי שונאי התורה והיהדות בציבוריות הישראלית, אביגדור ליברמן ראש המפלגה האנטישמית 'ישראל ביתנו', הכריז על כך שישנם לא פחות מ-22 חברי כנסת [?] התומכים במדינת הלכה, והוא לא יתן להם לבצע את זממם! לא, אין זו טעות דפוס. 22 חברי כנסת! ניסיתי להפעיל את גלגלי הזכרון ולגלות מהיהם אותם 22, ומתי אי מי מהם העלה את הרעיון של מדינת הלכה בפורום כלשהו. אולם לשווא. לא הצלחתי להזכר ולו באחד. אז אמנם ליברמן גם גילה לנו, כי הוא מתכוון לחברי המפלגות הדתיות – בלשונו 'החרדיות והחרד'ליות' – מה שעוזר לנו לפחות למקד את הדיון ולדעת במי מדובר,

ה' חושבת אחרת, וזה לשון ספר המצוות לרבנו הרמב"ם במצות עשה קע"ו - "והמצוה הקע"ו היא שצונו למנות שופטים ושוטרים שיכריחו לעשות מצוות התורה ויחזירו הנוטים מדרך האמת אליה על כרחם ויצוו לעשות הטוב ויזהירו מן הרע ויעמידו הגדרים על העובר עד שלא יהיו מצוות התורה ואזהרותיה צריכות לאמונת כל איש ואיש". כן העתיק את לשונו כמעט מילה במילה בעל ספר החינוך במצוה תצ"א - עיי"ש.

אני כבר רואה את אותם ליברלים, כשחלקם אף חובשי כיפה, ובתוכם אף כיפה שחורה, קופצים ומקרקים כנגד רעיונות 'חשוכים' אלו. אולם מי שמבין את מהותה של התורה, את מהותו של עם ישראל ואת מהותה של הברית אותה כרתנו עם ה' - אינו מרים גבה כלל. ההתנגדות למושג של מדינת הלכה ולמושג של 'כפייה דתית' נובעת ביסודה מאותה הבנה מוטעית שהשתרשה בגלות, ולפיה היהדות אינה אלא 'דת', ובתור שכזו - היא ענייני הפרטי של כל יחיד ויחיד על-פי צו מצפונו. מי שלומד את החומש כפי שהוא ויונק ממנו את צורת החיים הנכונה שעם ישראל צריך לחיות לפיה - מבין כי דברי הרמב"ם הנ"ל הם מובנים מאליהם. התורה כתורת חיים נתנה לאומה, לא ליחידים, וכאשר צווינו ליטול לולב, הכוונה הייתה שכולם כאחד יעלו למקום המקדש ויטלו אותו 'לפני ה' תוך שהם מקיפים את המזבח ומנענעים בשמחה העוספת את הכלל. לא דובר על כך שיעמדו בתור באיזו עיירה נדחת בכפור האירופאי כדי ליטול סט אחד שהגיע מהארצות הטרופיות. וכאשר אמרה התורה שביום השביעי לא תעשה כל מלאכה, היא לא אמרה זאת כהמלצה, שכל אחד יחליט אם הוא רוצה לאמץ, אם לאו. ומי שחי את התורה ונושם את נשימותיה, מהלך בנתיבותיה ושואף את אוויר הפסגות שהיא משרה על הלומד - יודע כי כל אותם ערכים מערביים של 'חיה ותן לחיות' ושל 'חרות הפרט' אשר הפכו לערכי-יסוד בתרבות האנשים החטאים של המערב - מנוגדים בתכלית לדבר ה', ועלינו להקיא אותם מקרבנו אם רצוננו לקיים את הברית עם בוראנו כפי שצווה.

להתחנך. אכן, היה זה ממסד רודני שאינו סובל מתנגדים, וקשה היה לעמוד בפניו. אולם לא תהיה זו תמונה מלאה אם נטיל את כל האשמה עליהם.

על-מנת שיתקיימו יחסים של שליט-נתין בין שני אנשים, או כל קשר בו האחד נחות והשני עליון - אנו נצרכים להסכמת שני הצדדים. וזו הטרגדיה שלנו כיום. ציבור היראים חש במקום הפנימי ביותר, שהמדינה לא באמת שייכת לו. ותחושה זו היא שנותנת את הכח בידי מרשיעי הברית לשלוט בשיח ולהחליט שעצם העלאת הרעיון של שלטון התורה הוא פסול מעיקרו. לכן היחס המספרי אינו קובע והמגמה הדמוגרפית, אשר אמורה הייתה להטיב עם ציבור היראים, אינה באה לידי ביטוי בשיח הציבורי. מה שקובע זה צורת ההסתכלות של כל צד על עצמו ועל זולתו, ובדבר הזה, לדאבונו, הגיעו שומרי הברית ומפריה להסכמה פה אחד - המדינה שייכת לחילונים, חוקיה הם חוקים חילוניים וההלכה היא עניינו הבלעדי של הפרט שמעוניין לקבל אותה על עצמו!

**תורת ה' תובעת את יישומה במרחב
הציבורי דווקא, ואינה נרתעת מפני
'כפייה דתית'**

כל מי שלמד חומש, וכל שכן מי שלמד נביא, מבין את האסון הצפוי לנו אם נתמיד באותה גישה. התוכחות הקשות ביותר שנאמרו עם האזהרות החמורות ביותר מפני עונשים שינתכו עלינו, חלילה, אם לא נקיים את חלקנו בברית - כל אלו נאמרו דווקא ביחס לכלל, לאומה, ולמכשיר המבטא את רצון האומה, הלא הוא השלטון. ישנם יהודים שמדקדקים יותר במצוות וישנם יהודים שפחות, אולם המסגרת של האומה חייבת להיות כזו שההלכה מגדירה אותה. העולם המערבי קורא לזה 'כפייה דתית', והתקשורת הכללית מזועזעת מעצם הרעיון, ולפיו תנטל מהאזרחים הזכות לעשות ככל העולה על דעתם. אכן, זכותו של האדם להפוך לבהמה היא אבן יסוד בתרבות המערבית ובמשפט הגויים הנהוג במדינות הקריוות 'נאורות'. אך מה לעשות, תורת

ספר 'אם הבנים שמחה'

של הגאון רבי יששכר טייכטאל זצוק"ל

הרב יוסף בידודר - נינו של המחבר [פרק ראשון]

אחד הספרים המיוחדים שנתחברו בדור האחרון הוא ללא ספק הספר הנפלא 'אם הבנים שמחה' שמתחבר בימי צוק העתים בשנות השואה האיומה כאשר מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה. הספר העוסק במעלתה ושבתה של ארץ-ישראל ושיבתה נתחבר על-ידי האדם הגדול בענקים גאון ישראל אשר כל רו לא אינס ליה הקדוש ישכר שלמה טייכטאל זצ"ל הי"ד.

תולדות חיי המחבר

בימים ההם שלפני עלות הכורת על אדמת אירופה פקע שמיה של רב האי גאון רבי ישכר שלמה זצ"ל בהיותו רב

בשנתו האחרונה של האדמו"ר ממונקאטש הגה"ק רבי חיים אלעזר שפירא זצ"ל בעל שו"ת מנחת אלעזר, כאשר חלה והוצרך לקחת תרופות חזקות, חשש שהתרופות תמנענה ממנו את העיון הראוי, ועל-כן

המשך מי מפחד ממדינת הלכה?

למות, לינוק מטוב הארץ ולנחול אותה מתוך שמחה וטוב לבב - אלו הם התנאים, ונקיים אותם על-אף חוסר שביעות רצונו של האדון ליברמן. וכיון שהזכרנו אותו שוב, אחר שפתחנו בדבריו אודות '22 הח"כים שתומכים במדינת הלכה' - ראוי לפנות לאותם ח"כים ולבקש מהם, שאם בין כה וכה 'מאשימים' אותם ברצון לקיים את דבר ה' - אולי כדאי להם כבר לאמץ את הרעיון. אף פעם לא מפסידים מכך.

לכן כבוד הוא לנו באגודת 'קדושת ציון' לשאת ברמה את הדגל של מדינת הלכה, ואיננו נבהלים מאלו המזהירים מפני 'כפיה דתית'. כפי שישנם אנשים שלא אוהבים לשלם מסים וישנם כאלו שלא מוצאים חן בעיניהם חוקי הבטיחות בדרכים, אחרים לא אוהבים את תקנות המשרד לאיכות הסביבה ויש מי שיאמר שמשרד הבריאות מגביל את חרותו - כך יתכן ויהיו כאלו שלא ימצאו בעיניהם חוקים כאלו ואחרים שה' צווה. זה לא משנה כלל. אם רצוננו לחיות ולא

ובקיאותו העצומה מבצבצת מכל שורה. רבנו מביא גמרות ומדרשים ושיטות הראשונים, וגם לרבות מדברי גדולי ישראל האחרונים תלמידי הבעשטה"ק, הגר"א והחת"ס, ובדבריהם הוא מוצא חיזוק לדבריו.

הספר יצא לאור בבודאפסט בשנת תש"ג, ונתקבל חיש מהר בהערצה ובחיבה בכל מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע, רבנו היה נודע מאז ככתבא רבה, וכתב את הספר הזה כקודמיו בבהירות וברהיטות ולשון צה, דבר דבור על אופניו. דבריו הקדושים היוצאים מן הלב מצאו מסילות בלבבות אחינו בית ישראל לשעה ולדורות.

מולך שועלים קטנים המחבלים בכרמים

ממכתבו האחרון שכתב לבנו נמצאנו למדים כי היו כמה שועלים קטנים מחבלים בכרמים אשר ככל הנראה לא למדו כלל בספר הקדוש הזה אשר על כן בשומעם שרבנו מדבר בשבחה של ארץ ישראל לא מצאו הדברים חן בעיניהם. וכך כותב רבנו - "לצערי הרב ולדאבון לב יש שלא ירדו לסוף דעתי בכתובת ספרי אם הבנים שמחה שהוצאתי בהיותי בעמק הבכא בבודאפסט בשנת תש"ג, וסדתי במרומים כי בכתבי על ישוב ארץ ישראל עיני עיני יורדה מים מאין הפוגות על עם ה' הנאנחים והנדכאים מתוקף חבלי הצרות שאין לתאר, וראיתי בארץ ישראל קרן אורה ועוגן הצלה, ואף כי ידעתי וחששתי שמא יתלו בי דברים שלא אמרתי ולא התכוונתי אליהם, הרי יודע תעלומות יעיד עלי כמה שפכתי שיח פני בוחן ללבבות שדברי לא יהיו להם לפוקה ולמכשול וכו'".

רבנו עצמו קידש את ה' בחייו ובמותו, היה זה בסוף ימי המלחמה כאשר הרשעים הובילו יהודים רבים בקרונות משא אל הבלתי נודע, וכפי שמספר עד ראייה ששהה באותו קרון יחד עם רבנו - "בקרן הצטופפנו כששים יהודים, הסבל של המעונים אין לתארו, קלגסי ה.ס.ס. התעללו ברב באכזריות נוראה, מלבד היהודים נדחקו בקרון גם קבוצת אסירים אוקראינים, אסיר אוקראיני

הורה שכל השאלות אשר הוא מקבל מכל קצוי תבל - יפנו אותן לרבנו ה'פישטאנער דיין' נעמו עמד בקשר מכתבים הדוק משכבר הימים], באומרו שהוא מכוון לאמתה של תורה.

כאשר נכנסו הרשעים לסלובקיה וגרשו את יהודי פישטיאן לעבר מחנות המוות, ניצל רבנו בניסי ניסים מצרפניהם של אלו, והסתתר בעלית גג בית המדרש עם מתי מספר מבני קהילתו. על אותם זמנים כתב אחד מנכבדי קהילתו במכתב - "גדול היה רבנו בזמנים כתיקונם, אבל גדלותו של אדם ושל רב אפשר לראות ולהרגיש במיוחד בזמנים קשים, ואכן, גדול ולמעלה מן המשוער היה רבנו דווקא בשעות הקשות ביותר".

חשבוננו של עולם לאור תורה שבכתב ושבעל פה

רבנו נתן לכו להיות מיצר ודואג בצרתן של ישראל, וחישב חשבוננו של עולם מה ה' אלהינו שואל מעמנו. בעת הזאת עמדה לו חכמתו ובקיאותו בכל מכמני התורה, והיה מתבונן בהם בעיני רוחו לדעת את המעשה אשר יעשון ואת הדרך נלך בה. מתוך העיון בדברי חז"ל ורבותינו הראשונים והאחרונים עלה בידו כי כל זאת באתנו משום ששכחנו לגמרי כי הננו נמצאים בגלות בארץ נכריה, ולא נתנו לב לשוב אל ארץ אבותינו, על כן באה עלינו הצרה הזאת, ובוודאי "זהו הטעם למה שנעשה בימינו בעמנו בארצות האלו, כי קול דודי דופק לעורר אותנו לחמוד לשוב לארצנו".

תחילתו ויסודו של החיבור הוא להוכיח כי מצות ישיבת ארץ ישראל נוהגת אף בזמן הזה. הוא קורא תגר כנגד אלו המנמקים נימוקים כנגד העליה לארץ ישראל, ומביא מדברי כ"ק האדמו"ר בעל ה'אמרי אמת' מגור זי"ע, כי אילו היו עולים כמה מאות ואלפים משלומי אמוני ישראל לארץ הקודש, היה אפשר להטות את כל העולים לארץ ישראל לדרך התורה.

הספר נכתב ברובו בהיותו מסתגר בעלית הגג וללא ספרים עמו, אך גאונותו האדירה

חז"ל בשינוי מראה ומעוותים דבריהם להטותם לשיטתם, לא כן הספר הזה, אין בו אפילו יסוד אחד שחידש המחבר במיליה, אלא כל דבריו נכוחים ישרים וברורים ממקור קדוש יהלכון.

מספר תלמידו של כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג זי"ע בעל 'שפע חיים' - "מורי ורבי העניק לי את הספר 'אם הבנים שמחה' ואמר לי - 'תלמד את הספר הזה ואז תהיה לך ההשקפה הנכונה'."

הרה"ק רבי אברהם אבא לייפער האדמו"ר מפיטסבורג זי"ע התגורר בארה"ב וכאשר אינה ה' לידו את הספר 'אם הבנים שמחה' מצא הספר חן בעיניו, הפך בה והפך בה ואף כתב עליו הגהות והוספות בכתב־ידו, ובזכות הספר הזה קם ועשה מעשה ועלה לארץ הקודש.

זכותו של המחבר הק' תגן על כל הלומדים בספרו הקדוש להוושע בתשועת עולמים.

אגודת 'קדושת ציון' עושה מאמץ על־מנת להדפיס עוד כאלף עותקים של הספר הקדוש 'אם הבנים שמחה', אשר ימכרו במחיר עלות מסובסד בוועידה השנתית של 'קדושת ציון' ביום ה' כ"ה אייר באולמי פרימה פאלאס במלון המרכז בירושלים.

אחד גזל את לחמו של שבוי יהודי, הרב טייכטאל שלא יכל לשאת בעוול מחה על כך והאוקראיני היכה אותו למוות, כאשר הרגיש כי קצו קרב, דיבר אל אחיו היהודים בהתרגשות עצומה על הישועה הקרובה לבוא. "יהודים" - אמר - " עוד מעט ותכלה ממשלת זדון מן הארץ, ואתם תזכו לישועה גדולה מאד שתאיר את כל העולם, ביחוד יזכו לכך תושבי הארץ הקדושה. נתפלל כולנו לשלום אחינו בכל מקום ומקום שהם. יודע אני כי שעותי ספורות ואני מבטיח לכם שאתפלל בעדכם שתזכו לישועה ולגאולה שלמה במהרה." ובסיום דבריו אלו יצאה נשמתו הטהורה, זכה וזקוקה, ה' ינקום דמו".

מורשת לדורות

רבנו השאיר לנו לדורות עולם את ספרו הנכבד 'אם הבנים שמחה' אשר נדפס שוב כמה וכמה פעמים מאז. היחודיות שבספר הזה היא שכולו נשאב ממקור מים חיים מדברי חז"ל ורבותינו הראשונים והאחרונים ללא שום שינוי כלל. לפעמים ישנם ספרים אשר כל יסודותיהם בנויים על פלפולים וחילוקים, קושיות ותירוצים, אוקימתות ודחוקים ומדמים מילתא למילתא ומעיילין פילא לקופא דמחטא, מביאים דברי

תורמים ומשתתפים

קוראים יקרים, ככל שחולף הזמן ומתרבים הקוראים, וככל שעולה וגוברת הדרישה לפעילות נוספת בהיות אגודת 'קדושת ציון' הגוף היחיד כיום שמייצגת דרישת ציון על טהרת הקודש בורה הציבורית, כך הולך ונעשה כבד המשא המוטל על העוסקים במלאכה. העול הכספי גם הוא עולה בהתאם, ולשם כך אנו פונים אליכם הקוראים הנאמנים אשר מכירים בערכה של מלאכת הקודש.

[3] באמצעות כרטיס אשראי

באמצעות פניה לכתובת הדוא"ל
QDUSHAT.ZION@GMAIL.COM

[2] באמצעות כרטיס אשראי

דרך 'קהילות' או 'נדרים פלוס

[1] באמצעות העברה בנקאית

לחשבון עמותת קדושת ציון
בנק: 20 (מזרח) סניף: 459 (העיר העתיקה)
חשבון: 109491

בכדי לבסס את פעילות האגודה ובעיקר את הוצאת העלון באופן יציב, אנו וקוקים בעיקר להוראות קבע, אשר מאפשרות תכנון לטווח ארוך. המעוניין לתרום הוראת קבע יוכל לעשות זאת באמצעות כרטיס אשראי באחת הדרכים האמורות או באמצעות פניה לכתובת הדוא"ל הנ"ל לשם קבלת פרטים לצורך חתימה על הוראת קבע בנקאית או מתן צ'ק פטור ממס.

תפילה לדור עני לדור אחרון

הרב מנשה בן-יוסף

ניתוח מצבנו כיום – אור וחושך משמשים יחדיו

מצבנו כהיום הזה בארץ הקודש, הוא מצב בו חושך ואור משמשים בערכוביה, ועלינו להתבונן בינה מהי הגדרת מצבנו ומהי צורת עמידתנו הנכונה מול ה' אלהינו לעת כזאת.

ה' אלהינו הוציאנו מארץ מצרים, להיות לנו לאלהים ואנו נהיה לו לעם, כאשר משמעות מושג זה היא שהוא ישיפע עלינו כל טוב ויתן לנו את הארץ אשר נשבע לאבותינו, ואנו מצדנו נשמור את תורתנו ואת מצוותיו כאשר ציוונו.

וכרת עמנו ה' ברית, כי אם נשמור את התורה והמצוות כאשר ציוונו, יתננו הוא לשם ולתפארת ולתהילה, לעם עליון על כל הגויים אשר עשה, יצליחנו ברוך שפע, ויושיבנו לבטח בארצנו. ואם נעזוב את תורתנו ומצוותיו, אזי יבואו עלינו כל הקללות, שסופן המר הוא כיבוש הארץ על ידי אויב וגלות ישראל מארצו, כמבואר כל זאת בספר תורת ה'.

והנה חטאנו לאלהינו וגלינו מארצנו, את החלק שהוא עניינו של ה' בקשר שבינינו לבינו – הוא לא מקיים בחטאותינו, ארצנו אינה בידינו, ומקום מקדשנו ביד אויבינו, חרותנו נלקחה, וחדל ישראל להיות עם בן חורין בעל ארץ משלו. כך היה המצב משך קרוב לאלפיים שנה.

והנה כיום את כל מה שהוא חלקו של ה' אלהינו, בהיותו לנו לאלהים – כבר קיים לנו ה'. כבר יכול כל יהודי באשר הוא שם לבוא אל הארץ הטובה אשר נשבע לאבותינו, באשר אין כאן

שלטון המצר את צעדי ישראל נמלכד אולי כמה יחידים באין, שאין מצבם מגדיר את מצב האומה כמובן לכל בר דעת. כמעט את כל הארץ אשר נשבע ה' לאבותינו – נתן לנו במלחמת ששת הימים. ואת מקום המקדש שהיה ביד אויבינו כאלפיים שנה – נתן בידינו באותה מלחמה. חרותנו הושבה לנו וחזרנו להיות גוי בן חורין שולט בארצו ומולדתו.

אולם כל אשר נפש לו, אינו שמח שמחה שלמה בישועה זו, וזאת מפני שרוח ישראל לא יצאה ממצריה, וישועת העם לא הושיעה את רוחו, כי העם הפנה עורף לרוחו, וכאשר נתן לו ה' את הארץ, לא הקים בה את ממלכת התורה המקווה כל דורות הגלות, רק הקים בה ממלכה חטאה ההולכת בחוקות התועבות של העמים אשר השמיד ה' מפני בני ישראל, וציום שלא ללכת בחוקות התועבות הללו, ובתת ה' את מקום מקדשו לעמו לא הקים עמו בו מקדש לשמו, לשכון ה' כבוד בתוכנו.

ולא עוד, אלא שמסר את מקום המקדש לאויבי ה', ואף החזיר חלקים גדולים מן הארץ אשר נתן לנו ה' לאויבינו, מתוך חוסר בטחון בה' ובישועתו, ואי הכרה בניסים ובנפלאות אשר עשה עימו ה' אלהיו.

ועתה עלינו לדעת איך נעמוד בפני ה', מה נבקש ממנו ועל מה נתפלל אליו, הלא הוא נתן לעמו ישראל את כל אשר נשבע לאבותיהם לתת להם, והמה מרו ועצבו את רוח קדשו, ועתה העבודה עליהם היא מוטלת ולכאורה אין לנו עליו ולא כלום.

והנה כיום את כל מה שהוא חלקו של ה' אלהינו, בהיותו לנו לאלהים – כבר קיים לנו ה'. כבר יבוא אל הארץ הטובה אשר נשבע לאבותינו, באשר אין כאן שלטון המצר את צעדי ישראל

פְּנִיךָ מִמֶּנּוּ וּתְמוּגָנוּ בְיַד-עֲוֹנָנוּ. בכך מטיל הנביא כביכול את האחריות על חטאי העם גם היא על ה', באומרו שהעם חוטא הוא מפני שה' מסתיר פניו ממנו ומניחו ביד עוונותיו.

ישם בהמשך הוא אומר - "וְעֵתָהּ ה' אָבִינוּ אָתָּה אֲנַחְנוּ הַחֲמֵר וְאָתָּה יִצְרָנוּ וּמַעֲשֵׂה יָדָיךָ בְּלָנוּ. אֶל-תִּקְצַף ה' עַד-מָאד וְאֶל-לֵעַד תִּזְכֵּר עוֹן הַן הַבְּטָנָא עִמָּךְ בְּלָנוּ. עָרִי קָדְשְׁךָ הָיוּ מְדַבְּרֵי צִיּוֹן מְדַבְּרֵי הַיְיָהּ יְרוּשָׁלַם שְׁמָמָה. בֵּית קְדֻשְׁנוּ וּתְפָאֲרֹתֵנוּ אֲשֶׁר הִלְלֵךְ אֲבֹתֵינוּ הָיָה לְשִׁפְתֵי אִשׁ וְכָל-מִתְמַדְיָנוּ הָיָה לְחִרְבָּה. הֵעֵל-אֵלֶּה תִתְאַפֵּק ה' תַּחֲשֵׁה וּתְעַנְּנוּ עַד-מָאֵד". ואולי רומז הוא כאן על תקופתנו, בה הבית חרב מכח חטאי העם ולא מכח עוונתו ה'.

אולם הקב"ה שם אינו מקבל את טענת הנביא, והוא עונה לו בחזות קשה (סו סו) - "וְנִדְרָשְׁתִּי לְלוֹא שְׂאֲלוּ נִמְצְאֹתִי לְלוֹא בְקִשְׁנֵי אֲמֹרֹתַי הִנְנִי אֵל גּוֹי לֹא קָרָא בְשִׁמִּי. פִּרְשְׁתִּי יָדַי כָּל הַיּוֹם אֵל עַם סוֹרֵר הַהֲלֵכִים הַדֶּרֶךְ לֹא טוֹב אַחַר מַחְשְׁבֹתֵיהֶם". ה' אינו מקבל את טענתו של הנביא, לפיה כביכול חטאי ישראל תלויים בו, והוא אומר - אדרבה, אני נתתי את עצמי לעם הזה לגמרי, והם אלו אשר אינם חפצים בקרבותי, ועי"ש בהמשך דברים קשים על עתיד החוטאים מקרב העם.

ולכאורה היה נראה באמת, שאף אם אין בני דורנו אשמים כ"כ, אין זה מועיל הרבה, שהרי הקב"ה פוקד עוון אבות על בני בנים כאשר הבנים אווזים מעשי אבותיהם בידיהם. והביאור בזה הוא, שהאבות והבנים נידונים כגוף אחד וכמציאות אחת, והמציאות הזו בכללה חטאה, וכל עוד לא שבה אל ה' הרי עונשה מזומן, והדברים ק"ו ביחס של עם ישראל כולו לה', שודאי הוא יחס

אמנם ודאי שליחיד כליחיד יש להתפלל על כך, שהאומה תתעורר לעשות את המוטל עליה, אך לכאורה לעם כעם אין מה לבקש מה', שהוא נתן להם הכל, והם אלו שאינם עושים את המוטל עליהם.

אולם אין הדברים פשוטים, שהרי בני הדור שלנו אינם אשמים כ"כ בהיותם רחוקים מה' וממצוותיו, שהם נתחנכו על ברכי אבותיהם ואבותיהם על ברכי אבותיהם, עד הדור שבחר ליטוש את תורת אהיו, ויש לראות בהם מבחינה מסוימת כתינוקות שנשבו.

ואין רצוני כאן להכנס לנידון ההלכתי שבזה, מפני שעצם זה שיש בזה נידון הלכתי מגלה שיש צד אמיתי כזה, ובדיני שמים דנים יותר ברחמים מבדיני אדם [כמו שדנים רק מבן כ' ובדיני אדם מבן י"ג]. על כן גם אם בהגדרה הלכתית נאמר שאין רוב ישראל נידונים כתינוקות שנשבו, הרי שמצד המבט האהי עליהם, ודאי יש עליהם גם מבט של תינוקות שנשבו ואנוסים בחטאם.

ואם כן לכאורה יש כאן מקום לתפילה ובקשה מה', מפני שאין הדבר תלוי בעם ישראל, והוא כביכול אנוס על חטאיו, אלא עינינו נשואות אליו יתברך, שהוא יעיר את לב העם אליו לשוב לפניו בתשובה.

המשא ומתן בין ה' לישעיה הנביא אודות צדקת ישראל והטאתם

ובקשה מעין זו מצינו בספר ישעיה, שם פונה הנביא וכביכול מטיח דברים כלפי מעלה, באומרו (ישעיה סד) - "וְנִהְיֶה כְּטָמֵא בְּלָנוּ וּבְכַבֵּד עֲדִים כְּלִצְדֻקְתֵינוּ וְנִבֵּל כְּעֵלָה בְּלָנוּ וְעֹנָנוּ כְרוּחַ יִשְׂרָאֵל. וְאֵין-קוֹרָא בְשִׁמְךָ מִתְעוֹרֵר לְהַחְזִיק בְּךָ פִי-הַסִּתְרֹתְךָ

המוטל עליהם ולא על ה' אלהים, ואנו - אנה
אנו באים ?

כללי של העם לה', ואינו יחס של דור פרטי כזה
או אחר, ועל כן כאשר חטאו האבות, חטא העם,
והעם עדיין לא שב אל ה' אלהיו.

זאת נחמתנו בענינו, כי הבטיח לנו ה'
בתורתו על יד עבדו נאמן ביתו, וביתר ביאור על
ידי עבדיו הנביאים, כי באחרית הימים תתגלה

**בימינו כבר לקינו כפליים בשואה
האיזומה, ודבר זה מטה אותנו לכף זכות**

מידת רחמים עליונה מאוד, בה
לא רק שה' יקיים את הצד שלו
בקשר גם אם אנו איננו ראויים
לזה לפי מעשינו, אלא ה' ברוב
רחמיו יעשה גם את המוטל עלינו
לנעשות, וישיב אותנו אליו לשמור
את תורתו ומצוותיו, ככתוב
בתורה (דברים י) - "וּמַלְא ה' אֱלֹהֶיךָ
אֶת לִבְךָ וְאֶת לֶבַב זֶרְעֶךָ לְאַהֲבָה
אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ כְּכֹל לִבְךָ וּכְכֹל
נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ". ובנביאים רבו
הנבואות האלה מאוד, ובפרט
בירמיה ויחזקאל.

באחרית הימים תתגלה
מידת רחמים עליונה מאוד,
בה לא רק שה' יקיים את
הצד שלו בקשר גם אם
אנו איננו ראויים לזה לפי
מעשינו, אלא ה' ברוב
רחמיו יעשה גם את המוטל
עלינו לנעשות, וישיב
אותנו אליו לשמור את
תורתו ומצוותיו, ככתוב
בתורה (דברים י) - "וּמַלְא ה'
אֱלֹהֶיךָ אֶת לִבְךָ וְאֶת לֶבַב
זֶרְעֶךָ לְאַהֲבָה אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ
כְּכֹל לִבְךָ וּכְכֹל נַפְשְׁךָ
לְמַעַן חַיֶּיךָ". ובנביאים
רבו הנבואות האלה מאוד,
ובפרט בירמיה ויחזקאל

אלא שנראה, שחטאי העם
כבר נפקדו ותמו, שלאחר
שהעם חטא בעזבו את ה' ואת
תורתו בגולת אירופה הארורה,
כבר לקינו מיד ה' כפליים בכל
חטאותינו בשואה הנוראה
והאיזומה, שלא היה עונש כמותה
מיום היותנו לגוי, ולא נראה ולא
נשמע כדבר הזה בכל גוי וממלכה.
והמציאות מראה, שלאחר חורבן
זה, אמר ה' לכנסת ישראל 'תם
עוונך בת ציון' על-ידי כך, שמיד
לאחר שואה זו, שב ישראל להיות
בן חורין בארצו, וזכינו לתקומה
שלא היתה מאז חדלנו מהיות גוי
בחורבן הבית השני.

לאור האמור חברתי תפילה
קצרה לדור זה, לעמוד בה לפני
ה' ולהתפלל אליו, על התגלות
מידת הרחמים העליונה הזו,
ולעורר רחמים לפניו להשיב את
עמו אליו אל תורתו ואל מקדשו.

ונמצא, שמציאות מצבנו
היא עדינה ומורכבת ביותר, 'מי
חכם ויבן אלה נבון וידיעם'. מחד
גיסא עם ישראל חטא,
ועדיין לא שב אל ה',
מאידך גיסא כבר נרצה
עוון ישראל העיקרי של
עזיבת הדור הראשון
את התורה, ובתוך
כל זאת ניצב לו עם,
שאוילי לא ראוי עוד
לעונש, אך אינו יודע
את ה' ואת תורתו, וזה
באשמת העם גם אם
לא באשמת הדור הזה.
ולכאורה ענין זה של
תשובת ישראל לשוב
אל תורת ה', לאחר
שהם עזבוה, הוא ענין

שיעורי תורה לבני הישיבות

מדי ליל שישי מרתקיימים שיעורים מרתקים לבני
הישיבות בסוגיות הנידונות בעלוננו מפי רבני
האגודה והכותבים בעלון. כיבוד קל מוגש במקום.

לפרטים ניתן ליצור קשר במספר
052-7680494

מלחמותינו, ותתן את אויבינו אלינו עורף. את הארץ אשר נשבעת לאבותינו - נתת לנו, ואת עיר קדשך ומקום משכן כבודך, מחמד עינינו ותקוות לבבנו, אשר לרשתו יחלנו מיום חורבן ביתך, נתת בידינו.

אמנם ה', אבותינו חטאו ואינם ואנחנו עוונותיהם סבלנו, חטאו האבות ובנים לא ידעו, לא ידעו את שמך, ולא שמעו את שמעך,

לא ידעו את הברית אשר כרת עמנו, ולא את תורתך אשר צוית אותנו. עודם מחזיקים בחוקות התועבות אשר לימדום אבותם, וזונים אחרי תורות נכריות כעמי הארצות. וְנָהִי כְסָמָא כְּלָנוּ וּכְבָנְךָ עֲדִים כְּלִי צִדְקָתֵינוּ וְנִבְלַל פְּעֻלָּה כְּלָנוּ וְעֹנְנֵנוּ פְּרוּחַ יִשְׂרָאֵל. וְאִין קוֹרָא בְּשִׁמְךָ מִתְעוֹרֵר לְהַחֲזִיק בְּךָ כִּי־הִסְתַּרְתָּ פְּנֵיךָ מִמֶּנּוּ וְתִמְוֹנְנוּ בְּיַד־עֹנְנֵנוּ. וּבִהְפַלִּיאֵךְ פְּלִאוֹת, וּבַעֲשׂוֹתֵךְ נִוְרָאוֹת, לֹא הִבִּית עִמָּךְ אֵל נִפְלְאוֹתֶיךָ, וְלֹא שֵׁת לִיבֹו לְהַשְׁכִּיל חֲסִדֶיךָ, וְיִתֵּן אֶת הָרַק קִדְשֶׁךָ לַעַם נְכָרִי, וְיִשְׁמְאוּ לְמַרְמֵס בְּנֵי יִשְׁמְעֵאל.

ועתה ה' אָבִינוּ אֲתָה אֲנַחְנוּ הַחֲמֵר וְאֲתָה יִצְרָנוּ וּמַעֲשֶׂה יְדָךְ כְּלָנוּ. אֶל־תִּקְצֵף ה' עַד־מְאֹד וְאֶל־לֵעַד תִּזְכֹּר עֲוֹן הַן הִבְטַנָּא עִמָּךְ כְּלָנוּ. בֵּית קִדְשֵׁנוּ וְתִפְאָרְתֵנוּ אֲשֶׁר הִלְלוּךָ בּוֹ אֲבֹתֵינוּ הִיא לְמַרְמֵס לְכָל עַרְל וְטִמְאָה, וְעַם נָבֵל מְנַאצִּים בּוֹ שִׁמְךָ. הַעֲלֵ־אֵלֶּה תִתְאַפֵּק ה' תַּחֲשֶׂה וְתַעֲנֵנוּ עַד־מְאֹד!?

אנא ה', אל תשיבנו ריקם מלפניך. אל תשיבנו כאשר השיבות ביד עבדך ישעיהו, וְנִדְרָשְׁתִּי לְלֹא שְׂאֵלוּ נִמְצָאתִי לְלֹא בִקְשֵׁנִי אֲמַרְתִּי הַנְּנִי הַנְּנִי אֶל־גֹּי לֹא־קָרָא בְּשִׁמִּי, ידענו ה' כי אשמתינו היא זאת, לך ה' הצדקה ולנו בושת הפנים. לך ה' הצדקה בתתך לנו את ארצנו, ולנו בושת הפנים בהעמידנו בה ממלכה כממלכות גויי הארצות, לך ה' הצדקה בתתך בידינו את מקום מקדשך, ולנו בושת הפנים בהשליכנו אותו אחר גווינו, וְאֵלֶּם רָאָה וְהִבִּיטָה, אֵל רַחוּם וְחַנוּן, כִּי אֵין לָנוּ תִקְוָה מִבְּלַעֲדֵי רַחֲמֶיךָ, וְלֹא יִשׁוּעָה זֹולַת יִשׁוּעֶתְךָ, יְגוּלוּ

ידענו ה' רָשְׁעֵנוּ עוֹוֹן אֲבוֹתֵינוּ כִּי חֲטָאנוּ לָךְ, בְּהִיּוֹתֵנוּ בְּאַרְצוֹת הַגּוֹיִים חֲטָאוּ אֲבוֹתֵינוּ, הִפְרוּ אֶת בְּרִיתְךָ, וַיַּעֲזְבוּ אֶת תּוֹרַתְךָ, וַיִּלְכוּ אַחֲרֵי הַהֶבֶל וַיִּהְבְּלוּ. הֲלָכּוּ שְׁבִי, אַחַר זֵיו שׁוֹנֵה זֹוהֵר כְּכַהֵן, אֲשֶׁר נָגַהּ עֲלֵיהֶם מֵהִכְלִי גֹיֵי הָאֲרָצוֹת, וְהִמָּה לֹא תוֹאֵר לָהֶם וְלֹא הִדֵּר, לֹא שׁוּוֹה אֹרֶם לְאוֹרֵךְ, וְלֹא זֵיו תּוֹרוֹתֵיהֶם לְתוֹרַתְךָ, כָּל דְּבָרֵיהֶם חוֹשֶׁךְ, מִמְרָמָה תַּחַת לְשׁוֹנָם.

אבותינו חטאו לך, ויעזבוך ואת תורתך, ותתך עלינו חמתך, וחרון אפך השיגנו, הרגת ביום אפך טבחת לא חמלת, טף ונשים זקן בחור ובתולה יחד שִׁפְכוּ דְמֵיהֶם, אֶל־פִּי אֶל־פִּים וּרְבֻבוֹת הַמּוֹנִים כְּצֶאֱן לְטַבַּח הַהוֹבֵלוּ, וְקוֹל זַעֲקַת עַמָּךְ כִּי עֲלָה לְמַרוֹם, סִכּוֹת בַּעֲנַן לָךְ מִמַּעַבֵּר תַּפִּילָה. כִּמְעַט כְּסֻדּוֹם הִיִּינוּ לְעַמּוּרָה דְמִינוּ, אֶךְ לְהֵאֱבִיד שֵׁם יִשְׂרָאֵל לֹא דִבַּרְתָּ, וְלִמְחוֹת שִׁמְנוּ מִן הָאֲרֶץ לֹא אִמַּרְתָּ, וּבַעֲמֹד אוֹיֵב בְּשַׁעֲרֵי אֲרָצְךָ, הִפְלַתּוּ בְּמִלְחָמָה, וְלֹא הִפִּיק זַמְמוֹ, וְלֹא נַעֲשִׂיתָה עֲצָתוֹ, וְתַהִי פְּלִיטָה בְּהַר צִיּוֹן.

ותשב ותחמול על הפליטה הנשארה, ותתן לנו ניר בארצך וישועה באדמתך, ותתן בלב גויי הארץ לתת לזרע ישראל את הארץ אשר נשבעת לאבותינו לתת לנו, ויתנוה לישראל. ויאספו אליה עמך מן העמים אשר הפיצות אותם בהם, ויתקבצו אליה מן הארצות אשר הדחתם שם, כדבר שהבטחתנו בתורתך על ידי משה עבדך מפי כבודך כאמור, וְשָׁב ה' אֵלֵינוּ אֶת־שְׁבוּתֵךְ וְרַחֲמֶךָ וְשָׁב וּקְבַצְךָ מִכָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצֶךָ ה' אֵלֵינוּ שְׁמָה. אִם־יִהְיֶה נִדְחָךְ בְּקִצְהָ הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם יִקְבַּצְךָ ה' אֵלֵינוּ וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ. וְהִבִּיאֶךָ ה' אֵלֵינוּ אֶל־הָאֲרֶץ אֲשֶׁר־יִרְשָׁנוּ אֲבֹתֵינוּ וִירְשִׁתָּהּ.

ידענו ה' גודל חסדיך ורוב רחמך עלינו, כי הוצאתנו מן העמים, ותקבצנו מן הארצות, לארצך הבאתנו, ואת נחלתך הנחלתנו, ותגרש גויים מלפנינו, ותטענו בגבולנו, ותלחם

לְכֶם לֵב חָדָשׁ וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֶתֶן בְּקִרְבְּכֶם וְהִסְרֹתִי אֶת־לֵב הָאֲבָן מִבְּשָׁרְכֶם וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב בָּשָׂר. וְאֶת־רוּחִי אֶתֶן בְּקִרְבְּכֶם וְעִשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר־בַּחֲקִי תִלְכּוּ וּמִשְׁפָּטֵי תִשְׁמְרוּ וְעִשִׂיתֶם. וְנֹאמַר וְלֹא יִטְמָאוּ עוֹד בְּגִלּוּלֵיהֶם וּבִשְׁקֻצֵיהֶם וּבְכָל פְּשָׁעֵיהֶם וְהוֹשַׁעְתִּי אֹתָם מִכָּל מִזְשָׁבוֹתֵיהֶם אֲשֶׁר חִטְּאוּ בָהֶם וְהִסְרֹתִי אוֹתָם וְהִירָלִי לְעַם וְאֲנִי אֲהִיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים. וְעַבְדִּי דָוִד מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם וְרוּעֵה אֶחָד יִהְיֶה לְכֻלָּם וּבְמִשְׁפָּטֵי יִלְכוּ וְחֻקְתִּי יִשְׁמְרוּ וְעִשׂוּ אוֹתָם.

יהמו נא רחמיך על נחלתך ועמך, והער את ליבך לשוב אליך באמת ובלב שלם, כדבר שהבטחתנו בתורתך על ידי משה עבדך מפי כבודך, כאמור, וּמַלְּה' אֲהִיךָ אֶת־לִבְךָ וְאֶת־לִבְבִי וְרַעַף לְאַהֲבָה אֶת־ה' אֲהִיךָ בְּכָל־לִבְךָ, וּבְכָל־נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיִּיךָ. וקיים לנו ה' אלהינו את הדבר שהבטחתנו על ידי הושע נביאך, כאמור אַחֲרֵי יָשׁוּבֹ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וּבִקְשׂוּ אֶת־ה' לֵאלֹהֵיהֶם וְאֵת דָּוִד מֶלֶכְם וּפְחָדוֹ אֱלֹהֵי וְאֶל־טוֹבוֹ בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים. ■

נא רחמיך על מידותך, ותתנהג עם בניך במידת הרחמים, ותיכנס להם לפנים משורת הדין, ואם לא למעננו, עשה למענך.

השיבנו ה' אליך ונשובה, חדש ימינו כקדם, כמו שהבטחתנו ה' אלהינו על ידי עבדיך הנביאים, כאמור הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻמ־ה' וְכָרְתִי אֶת־בְּרִית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בְּרִית יְהוּדָה בְּרִית חֲדָשָׁה. לֹא כַּבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת־אֲבוֹתָם בַּיּוֹם הַחֲזִיקִי בַיָּדָם לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר־הִמָּה הִפְרוּ אֶת־בְּרִיתִי וְאֲנִי בְּעַלְתִּי בָם נְאֻמ־ה'. כִּי זֹאת הַבְּרִית אֲשֶׁר אֶכְרַת אֶת־בְּרִית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי הַיָּמִים הָהֵם נְאֻמ־ה' נָתַתִּי אֶת־תּוֹרֹתֵי בְּקִרְבְּכֶם וְעַל־לָכֶם אֶכְתְּבֶנָּה וְהִיִּיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים וְהִמָּה יְהִירָלִי לְעַם. וְנֹאמַר וְנָתַתִּי לָהֶם לֵב אֶחָד וְדַרְךְ אֶחָד לִירְאֶה אוֹתִי כָּל־הַיָּמִים לְטוֹב לָהֶם וּלְבִנְיָהֶם אַחֲרֵיהֶם. וְכָרְתִי לָהֶם בְּרִית עוֹלָם אֲשֶׁר לֹא־אֲשׁוּב מֵאַחֲרֵיהֶם לְהִיטִיבִי אוֹתָם וְאֶת־יְרֵאָתִי אֶתֶן בְּלִבְכֶם לְבַלְתִּי סוּר מֵעָלַי. וְנֹאמַר וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְטַהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל־גִּלּוּלֵיכֶם אֲסַהֵר אֶתְכֶם. וְנָתַתִּי

Donating and taking part in the mission of Kedushas Zion!

US charitable -tax deductible (checks):

Make out checks to	Include note that it is for
Central Fund of Israel	Kedushas Tzion
c/o Marcus Brothers Textiles	Or for Israeli residents:
980 6th Ave	Jay Marcus
New York NY 10018	13 Hagoel st
Attn: Arthur Marcus	Efrat , 90435

האם אנחנו באתחלתא דגאולה

הרב שמואל קרלינסקי

מחר אני אתן לו קופסת שוקולד. מי יודע מה יעשה, ירקוד'.

א. "נתתה ליראך גם להתנוסס"

כך הקב"ה: כשהוא עושה לנו נס ואומרים שירה, עושה נס יותר גדול, נס להתנוסס. תמיד צריך להודות לקב"ה 'אשירה לה' כי גמל עלי'. גם כן אנחנו ברוך ה'.

אנשים אומרים 'חג עצמאות מה זה חג העצמאות?' זה לא חג העצמאות. אנחנו חושבים על עיקר הדבר: זה שיש פה ממשלה יהודית. מה היה המנדטורים, אלה האנגלים ימח שמים שונאי ישראל. כל מי שרצה לבוא לארץ צריך סרטיפיקט, בלי זה לא ייכנס, פרוטקציות וזה וזה. כל איש שהיה בא פה היו עושים לו צרות צרורות.

בגליון שעבר הארכנו להסביר שמזמור קז בתהילים, המזמור של 'ארבעה חייבים להודות', הנאמר ע"י עדות המזרח בפסח כהודיה על יציאת מצרים - המתבונן בו רואה שהוא נכתב על ידי דוד המלך ברוח הקודש **עבור הדור שלנו** השב לארצו לאחר כאלפיים שנות גלות והארץ החרבה הופכת לעיר מושב וְאַרְץ צִיָּה לְמִצְרַיִם מִיָּם. רק שהיות ו"אחרית - **כראשית**", הגאולה האחרונה תהיה מעין הגאולה הראשונה, כפי שנאמר: "כִּימֵי צֶאֱתָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֶרְאֶנּוּ נִפְלְאוֹת" (מלכים א' טו) - לכן ניתן להודות בפרק זה גם על יציאת מצרים.

משנהייתה מדינה יהודית,

אם רק בשביל שיבואו יהודים כמה שרוצים - דיינו. אבל האמת הוא שיש כמה מיליונים. בזמן שהיה המנדט לפני קום המדינה היה 650 אלף איש בכל ישראל, 650 אלף. ועכשיו למעלה מחמישה מיליון (כיום 6.5 - פי עשרה כן ירבו, ש.ק.). ומה זה...? אנחנו מתפללים עוד לקב"ה שיוסיף אחריתנו לראשיתנו ויהיה לנו ממשלה שכולם יראי שמיים כולם צדיקים כולם אוהבים את התורה, כך אנחנו מתפללים.

אבל אסור לנו להתכחש לנס שעשה לנו הקב"ה. ברוך ה', הרבה ה' אותנו, הרבה

פרק זה מתאים לכל יהודי המרגיש את הצורך והחיוב להודות לה' על רוב חסדיו עמנו בדור הזה. בשנת תשס"ט אמר מרן פוסק הדור הגאון הגדול רבי עובדיה יוסף זצ"ל את הדברים הבאים:

"נתתה ליראך גם להתנוסס" (הכלים ס, ו) עושים לו משמים נס [להינס?] צריך להודות לקב"ה וזו יהיה לו נס יותר גדול. למשל ילד בא אצלי 'רוצה סוכריה', לקחתי סוכריה נתתי לו. אומר: 'תודה רבה', עומד ומודה ומברך ומברך ומברך. אמרתי - 'זה נתתי לו סוכריה כך עשה,

ועל אלו שני הזמנים נאמר הפסוק: 'קומי אורי כי בא אורך' - זמן הפקידה, 'וכבוד ה' עליך זרח' - הוא זמן הזכירה".

בין פקידה לזכירה **תמיד היתה תשובה**, כדי להחזירם למוטב ויגאלו בזכות התשובה.

ד. גאולת מצרים

פקידה: משה רבינו מבשר לישראל על הגאולה, והעבודה פוסקת מאבותינו בר"ה כנאמר (שמות ג טו): **"פֶּקֶד פְּקִדְתִּי אֶתְכֶם וְאֵת הַעֲשׂוּי לְכֶם בְּמִצְרָיִם"**. **זכירה:** קריעת ים סוף - סיום הגאולה. **ביניהם** - **תשובה:** פרעה ורודף אחריהם ומחזירם בתשובה, כמו שאמרו בשמות רבה (כג טו): **"ומהו ופרעה הקריב, אלא שהקריב את ישראל לתשובה שעשו, א"ר ברכיה יפה היתה הקרבת פרעה לישראל ממאה צימות ותפלות למה שכיון שרדפו אחריהם וראו אותן נתיראו מאד ותלו עיניהם למרום ועשו תשובה והתפללו, שנאמר ויצעקו בני ישראל אל ה'"**.

ה. גאולת בית שני

גם בזמן גאולת בית שני היו שני זמנים בגאולה:

פקידה - כורש נתן רשות לעלות ולבנות, עולים ארבעים אלף יהודים, ואז כורש חוזר בו והם נשארים בארץ, כמו שהובטחנו (ירמיהו כג י): **"כי כה אָמַר ה' כִּי לְפִי קָלַאת לְכַבֵּל שְׁבָעִים שָׁנָה אֶפְקֹד אֶתְכֶם וְהִקְמִיתִי עֲלֵיכֶם אֵת דְּבַרֵי הַטּוֹב לְהָשִׁיב אֶתְכֶם אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה"**. וכדברי הגמ' (מגילה יג): **"קשו קראי אהדי; כתיב 'מלאת לבבל', וכתיב 'לחרבות ירושלים'! - אמר רבא: לפקידה בעלמא"**.

וכתב המהרש"א (מגילה סט): **"גם שנתבטל הבנין י"ח שנה עד תרתין לדירוש, מ"מ היתה אז פקידה, שנתיישבו ישראל קצת מאז בא"י, כדאמרין בעלמא 'מעוף השמים עד בהמה נדרו נ"ב שנה, כמנין 'בהמה' היה א"י חרב, דהיינו נ"ב שנה מגלות צדקיהו עד שנה שמלך כורש הראשון"**.

מבואר, כי מעת הפקידה נעשה תיקון בארץ במה שהתחילה להיות מוכנה לשובה. כי עד הפקידה היתה שממה כמדבר מבלי עובר, ומעת

ארבה את זרעך'. עוד יהיה כהנה וכהנה. כל יהודי שנמצא בחו"ל רוצה לבוא, אהלן וסהלן, פותחים לו כל שערינו לפניו. לא אומרים לו **"תביא סרטיפיקט, תביא כך, תביא כך"**. אם רואים אותך, זה ברכה שיבוא לפה. כן? זה מעט בעיניכם? זה לא מעט.

עוד כמה דברים: בזמן המנדט לא היה תלמודי תורה, לא היה חינוך עצמאי. החינוך העצמאי יש עשרות אלפים. תלמוד תורה יש עשרות אלפים. כולם לומדים רק תורה. קודם לא היה זה. **אנחנו צריכים להודות לקב"ה, ברוך ה' נתן לנו כוח לעשות חיל להרבות תורה"**.

ב. ישיבה המביאה ירושה

בפסח השנה זיכני בוראי לראות ספר נפלא העוסק בעניין שעסקנו בו בגליון, **'אחרית כראשית'** - עניני וסדרי גאולת ישראל בגאולה האחרונה כגאולה הראשונה, על פי תורת הרמח"ל והגר"א. הלכתי לבית המחבר, קניתי את הספר, ומה אומר לכם, זכיתי לקיים את מצוות 'ושמחת בחגך' בהידור ממש, הדברים היו שמחים ומאירים כנתינתם בסיני.

נביא לפני הקוראים החשובים את אחד החידושים הנפלאים שהתחדשו לי בסוגיה זו, בזכות הספר הנפלא 'אחרית כראשית'. התקשרתי למחבר לאחר הפסח וספרתי לו על החידוש הנפלא שהתחדש לי בזכות ספרו, גם הוא התרגש עד מאוד וביקש מאוד שאשלח לו את הדברים בכתב:

ג. שני שלבים בגאולה

בכל גאולות עם ישראל, ישנם שני שלבים: הא' - תחילת הגאולה. מתחילים לראות ניצנים של גאולה, וזה נקרא 'פקידה', והיא פעולת משיח בן יוסף. הב' - הגאולה עצמה, והיא פעולת משיח בן דוד ונקראת 'זכירה'.

כן כתב הרמח"ל במאמר הגאולה:

"דע" כי לגאולה נמצאו שני זמנים ומצאנו בגאולת מצרים ובגאולת בבל, ונדע לנו שכן יהיה בעתידה להגלות במהרה בימינו.

כי עתידים בני ישראל לשוב לארצם, ואני שמח שממלכתי תסייע לכך".

גם כהונתו של ראש הממשלה לוי ג'ורד לא הייתה צפויה כלל וכלל. במחצית הראשונה של מלחמת העולם הראשונה ראש ממשלת בריטניה היה הרברט אסקוויט, שהתנגד להקמת מדינה יהודית ודחה את הרעיון הזה בטענה כי הוא אבסורדי ובלתי מציאותי. אסקוויט, שהתנגד להקמת מדינה יהודית, נאלץ להתפטר בכסלו תרע"ז בגלל ניהול כושל של מלחמת העולם הראשונה, ובמקומו התמנה לוי ג'ורג' שאהד בכל ליבו את התנ"ך ושמח על הזכות שניתנה לו להיות שותף לקיום הנבואות הכתובות בו.

אבל, בריטניה לא נשארה לבדה. צרפת הצטרפה להצהרה ביום ב' אדר תרע"ח, איטליה בכ"ז אייר תרע"ח, ארצות הברית בכ"ג אול תרע"ח, כן, גם צרפת ואיטליה הקתוליות וארצות הברית הפרוטסטנטית! בכך התרחב הנס והקיף את כל זרמי הנצרות. בהמשך בה' אייר תר"פ התכנסו בסן רמו שבאיטליה ראשי מעצמות הברית, שנצחו במלחמת העולם – ונתנו להצהרה זו תוקף בינלאומי (כתיווים נלקחו ממגלת התקווה, ד"ר מני צן אלזי, ירושלים תשע"ח).

וכך כותב החפץ חיים בספרו 'שם עולם' (עמ' 36) מהמחוקת פ"ב, עמ' 71: "אל יתמה האדם איך נוכל לצפות ולחכות שתהיה הגאולה במהרה, אחרי אשר אנו בתוקף המצוקות. כי אצל הקב"ה לא שייך זה, שיש אצלו כמה מיני פדיון וכו', ויש שהקב"ה נותן בלב מלכי האומות שיכירו כולם האמת וירצו להיטיב עם ישראל, וכענין שנאמר בכורש שהכריז בכל מלכותו 'כל ממלכות הארץ נתן לי ה' אלהי השמים, מי בכם מכל עמו יהי ה' אהיו עמו ויעל...".

במהלך עשרים השנים הראשונות של המנדט הבריטי גדל הישוב היהודי פי שבעה: מ-56,000 בסוף מלחמת העולם הראשונה, לכ-400,000 ערב מלחמת העולם השנייה.

בכ"ח באייר תרצ"ט פרסם שר המושבות הבריטי את הספר הלבן השלישי, בו נסוגה בריטניה מהצהרת בלפור, המסמך החדש כלל אסור כמעט מוחלט של עליה יהודית, ממש כמו בימי כורש בו אמר: 'בההוא שעתא גזר ואמר:

הפקידה, מעת שהתחילו מקצת ישראל לעלות, חזרה גם הארץ להיות כמקום מיושב.

זכירה – דריוש השני נותן רשות לעלות לא"י ולבנות את בית המקדש.

ביניהם – **תשובה** – גזירת המן, כמו שאמרו (מגילת אסתר): "ויסר המלך את טבעתו. אמר רבי אבא בר כהנא: גדולה הסרת טבעת יותר מארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות שנתבאו להן לישראל, שכולן לא החזירו למוטב, ואילו הסרת הטבעת החזירתן למוטב". והוא ממש כלשון שאמרו חז"ל במדרש הנ"ל – "יפה היתה הקרבת פרעה לישראל ממאה צומות ותפילות".

1. המימד הנסי בהצהרת בלפור

וכך הוא בנואלתנו האחרונה: פקידה – הצהרת בלפור. ב"ז חשוך תרע"ח, הוציאה בריטניה הצהרה על כוונתה להקים בית לעם היהודי בארץ ישראל. לראשונה מאז הצהרת כורש בראשית ימי הבית השני, הכירה אימפריה עולמית בזכותו של העם היהודי לשוב למולדתו ולארצו.

המימד הנסי בהצהרת בלפור עולה עשרת מונים על הנס בהצהרת כורש – בימינו מדובר באימפריה נוצרית, עם רקע אנטישמי של כמעט אלפים שנה, שמביאה בשורת גאולה לעם ישראל אחרי גלות של כמעט אלפיים שנה.

במושל האנגלי אוהבי ישראל לא היו מרובים, ואולם כאשר רצתה יד ההשגחה, זכינו וישבו שלושה אנשי מפתח בראשות הממלכה: המלך ג'ורג' החמישי, ראש הממשלה לוי ג'ורג' ושר החוץ ג'יימס בלפור. שנים מהם לא היו צפויים.

כשהמלך ג'ורג' החמישי נולד, הוא לא היה אמור להיות מלך כלל וכלל, אביו ואחיו הגדול, שהיו אמורים להיות היורשים לפניו, נפטרו בטרם עת והוא הוכתר למלך אנגליה וקיסר האימפריה, המלך הזה היה איש צנוע ואוהב ישראל ובהיותו קצין צי התארח בליל הסדר בשנת תרמ"ב בירושלים, בביתו של הראשון לציון הרב רפאל מאיר פאניז'ל זצ"ל. הוא אמר כי תמיכתו בהצהרת בלפור באה מתוך האמונה הגדולה של האנגלים בקיום דברי הנביאים: "כתוב בתורה

תשובה נפלאה על כך ניתן לראות בחוברת שהוצאנו בס"ד - 'חזון הגאולה בתורת הגר"א', בה הסברנו באופן נפלא כיצד לאחר השואה עשו ישראל תשובה, שלא הייתה מימות עולם. ניתן יהיה להשיג את החוברת בעז"ה בוועידת 'קדושת ציון' הקרובה בכ"ה אייר במלון המרכז בירושלים. בו נחזק ונתחזק לראות את יד ה' גואל ישראל.

ה. כמה לא עושים לארץ

אסיים בסיפור אותו סיפר לי יהודי ת"ח גדול שעלה לא"י וחיבר ספר נפלא על הלכות ישיבת ארץ ישראל. 'אינך יודע', הוא אומר לי, 'עד כמה השפעה עצומה יש לאותם הטועים ולא שומעים את הפקידה והזכירה. סוברים הם שעדיין אסור לעלות לא"י והשואה ח"ו באה בעקבות שעלו לא"י, הם משפיעים מאוד מאוד על יושבי חו"ל, וזה הגורם שיהודים בני תורה יראי שמים לא עולים לארץ - שזה הדבר המעכב את הגאולה (כמבואר בגמ' יומא ט:).

לשם כך עלינו להתעורר מאוד מאוד, להבין בעצמנו עד כמה חשובה ישיבת ארץ ישראל בימינו, אז נוכל לעורר בזה את בני חו"ל, כאשר הם מגיעים לבקר בארץ ובעוד דרכים בעז"ה. חשוב לנו מאוד לא לעצום עיניים, לשכור את השתיקה הנוראה שיש בנושא זה בקרב הציבור, לא יתכן ובציבור יראי ה' היחידים שמדברים על הנושא, הם אלו שכופרים ואינם רואים את השי"ת בכל החסדים.

לצערי הגדול את ה' הם רואים רק בעשן שעלה מהארובות של אושוויץ, אבל ב"כה אָמר ה' צַב־אות עד יִשְׁבוּ זְקֵנִים וְזָקֵנֹת בְּרַחֲבוֹת יְרוּשָׁלַם וְאִישׁ מִשְׁעֲנָתוֹ בְּיָדוֹ מִרְבַּיִם. וְרַחֲבוֹת הָעִיר יִמְלְאוּ יְלָדִים וְיִלְדוֹת מִשְׁחָקִים בְּרַחֲבוֹתֶיהָ" (זכריה ט) - את החזון המופלא הזה המתגשם מול עיניהם הם אינם רואים, והיו כעוורים המגששים באפלה, וכדברי הכתוב (שפיח'ו צ"ט) - "מִי עֹרֵר כִּי אִם עֶבְדִּי". מצווה גדולה לכל יהודי לבוא לוועידה הקרובה של 'קדושת ציון' ללמוד וללמד, ולומר לכולם - **הבה נראה את יד השי"ת**.

דעבר פרת, עבר; דלא עבר, לא יעבור'.

לאחר מכן זכירה - היום ב"ה שאנו זוכים שכל יהודי בכל העולם יכול לעלות לארץ ישראל, כמו שהבטיח לנו בורא עולם (זכריה ט): "וְשָׁב ה' אֲלֵהֶךָ אַתְּ שְׁבוּתְךָ וְרַחֲמֶךָ וְשָׁב וְקִבְּצֶךָ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפְצִיךָ ה' אֲלֵהֶךָ שָׁמָּה. אִם יִהְיֶה נִדְחָךְ בְּקִצֵּה הַשָּׂמַיִם מִשָּׁם יִקְבְּצֶךָ ה' אֲלֵהֶךָ וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ. וְהִבְיֵאֶךָ ה' אֲלֵהֶךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִרְשׁוּ אֲבֹתֶיךָ וִירִשְׁתָּהּ וְהִיטַבְךָ וְהִרְבֶּךָ מֵאֲבֹתֶיךָ".

חשוב לדעת, כי ישנו חילוק עצום בין חזון התנועה הציונית, שרצתה להקים עבור עמנו מדינה ככל המדינות שתהפוך אותנו לעם ככל העמים, שלחזון זה הציבור החרדי מתנגד בכל תוקף ועוז, לבין ראיית המצב בארץ ישראל כאתחלתא דגאולה, שהוא ברור ופשוט. הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד מלפני מאה שנה חתום על מכתב הפותח בזה"ל: "אחד החזיונות מרהיבי הלב שבדורנו הוא בוודאי חזון הישוב הארצישראלי, ההולך ומתקדם בכל ערכיו בשנותיו האחרונות. **שלומי אמוני ישראל ודאי צריכים לשמוח על החזון הנהדר שבו אנו רואים אתחלתא דגאולה**" (נחלא ע"ד מכתביהם חסדן חיים ע"ג 44).

חשוב מאוד שהמלחמה, אותה אנו מנהלים מול הרשעים הרוצים לעקור את התורה והמצוות מארץ ישראל, לא תגרום לנו להיות כופרים ח"ו ולא לראות את הפקידה והזכירה, את קיום ההבטחות שבתורה והנבואות שבנביאים. הגמ' (נבט ט"ז) אומרת: "בשעה שמכניסין אדם לדין שואלים אותו: צפית לישועה". וכתב הר"ן שם - "צפית לישועה **בימיך**". צריך לראות ולשמוע את ה'קול דודי דופק' ולהתמלא באהבה והודיה לה'.

ז. השואה הביאה תשובה גדולה

בין פקידה לזכירה בגאולתנו היתה תשובה, כדברי הגמ' (פסדריק ט"ז): "הקב"ה מעמיד להם מלך שגזרותיו קשות כהמן ו**ישראל עושים תשובה ומחזירים למוטב**".

וכאן הבן שואל: מלך קשה כהמן - היה ודאי למהדרין מן המהדרין, ישראל עושים תשובה, לא מצאנו? בוודאי לא מחמת המלך קשה כהמן.

זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו!

הועידה הארצית השלישית של
"קדושת ציון"
דרישת ציון על טהרת הקודש

תקיים בס"ד ביום חמישי כ"ה באייר התשע"ט
באולמי 'פרימה פאלאס' - מלון המרכז
רחוב פינס 2 ירושלים

תפילת מנחה ב-18:30 ומיד אחריה תחילת הכינוס

בהשתתפות רבנים ידועים

נכריז קבל עם ועולם
כי חוקת התורה תשלוט
בכל מרחבי ארצנו הקדושה

מגיעים מכל קצוות הארץ

תחבורה למקום

תחנת הרכבת הקלה 'הדוידקה' סמוכה למקום -
כדקה אחת של הליכה מהאולם
כיבוד קל במקום

גדול יודיה המעמד לכבודה של תורה